

VANTAA

Varhaiskasvatussuunnitelma Ilvespuiston toimintayksikkö 2014

Opetuslautakunta 20.1.2014

Sisällys

1	Alkusanat.....	1
2	Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat.....	2
2.1	Johdanto	2
2.2	Arvot.....	3
2.3	Toiminta-ajatus ja visio	4
2.4	Kasvattajuus	5
2.5	Lapsikäsitys	6
3	Lasten kulttuuri ja osallisuus.....	7
4	Yhteistyö perheiden kanssa	9
4.1	Päivähoidon aloittaminen.....	9
4.2	Kasvatuskumppanuus	10
4.3	Arjen yhteistyö.....	10
5	Työ lasten parissa.....	11
5.1	Kieli vuorovaikutuksen perustana	11
5.2	Päivän kulku ja omatoimisuus	12
5.3	Lasten leikki.....	13
5.4	Oppimistoimintojen organisointi	14
5.4.1	Lapsiryhmien muodostaminen	14
5.4.2	Oppimisympäristö	14
5.4.3	Lapselle ominaiset tavat toimia.....	15
5.4.4	Sisällölliset orientaatiot.....	17
5.4.5	Pienryhmätoiminta.....	18
5.5	Monimuotoisuus varhaiskasvatuksessa.....	18
5.5.1	Kasvun ja oppimisen tuki.....	18
5.5.2	Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus	19
5.6	Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys	20
5.7	Esiopetuksen järjestäminen	20
5.7.1	Esiopetuksen tavoitteet ja sisältöalueet	20
5.7.2	Oppilashuolto	24
5.7.3	Valmistava opetus	25
6	Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi.....	25
7	Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö	26
7.1	Yhteistyötahot ja kumppanuudet	26
7.2	Hyvinvointityö	27
7.3	Kiusaamisenehkäisy-suunnitelma.....	28
7.4	Varhaiskasvatuksen viestintä	28

1 Alkusanat

*Aarrelaivan matka vie, tulevaisuus on sen tie.
Laiva lasta kannattaa, aallot eteenpäin johdattaa.
Mahtavia aikaan saa, Yhdessä kun seilataan.*

Hii-o-hoi, tervetuloa mukaan yhteiselle matkalle Ilvespuiston aarrelaivaan.

Tälle matkalle on Vantaan kaupunki varustanut meidät hyvin tarjoamalla aarrelaivaksemme upean Ilvespuiston päiväkodin ja antamalla meille riittävät, monipuoliset eväät matkan tekoon. Suuntana kompassissamme on onnellisen varhaiskasvatuksen koordinaatit.

Aarrelaivallamme keula osoittaa kohti laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja. Me Ilvespuiston kasvattajat olemme etuoikeutettuja saadessamme olla miehistönänne tällä matkalla. Aarrelaivan miehistöä innostavana ja motivoivana tehtävänä on varmistaa, että matka onnistuu mahdollisimman hyvin. Mukaan matkallemme kutsumme lapset perheineen sekä moniammatilliset yhteistyökumppanimme. He omalla läsnäolollaan ja osaamisellaan tuovat matkallemme lisää sisältöä ja tukevat onnistumistamme.

Yhteistä matkaa tehdään lasten tarpeista käsin, lasten näköisin ja kokoisin askelin. Astuessasi aarrelaivaan astut lasten maailmaan jossa jokainen lapsi on arvokas timantti, jota me kasvattajat ja vanhemmat yhteisellä hyvällä kasvatuskumppanuudellamme tuemme ja vahvistamme. Yhdessä koemme, elämme, nautimme ja opimme kaikki yhdessä toinen toisiltamme. Toivomme, että tutustut hyvin oheisen varhaiskasvatussuunnitelmamme sisältöön.

2 Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat

Varhaiskasvatussuunnitelmamme päivittämisessä olemme huomioineet aikaisemman varhaiskasvatussuunnitelmamme (2005) ja vuosien varrella tekemämme työn. Varhaiskasvatussuunnitelman päivitysprosessi on ollut työyhteisöä yhdistävä myönteinen ammatillinen prosessi. Myös lasten ja vanhempien palautteet ja ajatukset ohjaavat aktiivisesti työmme kehittämistä. Tämän suunnitelman laatimisessa on huomioitu lisäksi Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma (2012), Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelma (2011) ja Vantaan valmistavan opetuksen opetussuunnitelma 6-vuotiaille (2012). Varhaiskasvatussuunnitelman päivitystyötämme ohjaavia asiakirjoja ovat lisäksi Terveysten- ja Hyvinvoinnin Laitoksen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2005) sekä Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2010).

2.1 Johdanto

Ilvespuiston päiväkotii sijaitsee Pohjois-Vantaalla Leppäkorvessa. Leppäkorpi on lapsiperheiden suosima asuinalue Korson kattavien palveluiden ja hyvien liikenneyhteyksien läheisyydessä. Alueen puistomainen miljöö luo puitteet viihtyisälle ja rauhalliselle omakoti- ja rivitaloasumiselle. Alueen ensimmäisenä päiväkotina on toiminut 90-luvulta saakka Leppäkorven päiväkotii. Ilvespuiston päiväkotii valmistui 2004. Alueella on myös Leppäkorven koulu, jonka kanssa päiväkotimme esiopetusryhmät tekevät tiivistä yhteistyötä.

Päiväkotikiinteistömme on valoisa ja viihtyisä. Jokaisella lapsiryhmällä on käytössään kolmesta huoneesta koostuva ryhmätii sekä muita yhteiskäyttötiloja, mm. sali ja vesileikkihuone. Sisäpihallamme on reilun kokoinen ja monipuolisen toiminnan mahdollistava ulkoilupiha. Päiväkodin toiminnassamme painotamme monipuolisen ja tasapainoisen toiminnan merkitystä lapsen kasvulle, kehitykselle ja hyvinvoinnille.

Meidän Ilvespuiston kasvattajien ja lasten vanhempien yhteisenä painotuksena näemme lasten hyvän vuorovaikutuksen ja hyvien sosiaalisten taitojen kehittämisen äärimmäisen tärkeänä tavoitteena lasten kasvulle ja kehitykselle Ilvespuistossa. Ne luovat pohjaa kaikelle oppimiselle. Pienryhmätii toiminta on jokapäiväinen työtämme. Pienryhmätii toiminnassa lapsiryhmän lapset jaetaan pienempiin ryhmiin toimintahetkien ajaksi.

Päiväkodissamme on viisi lapsiryhmää. Pienimpien lasten Helmien ryhmä on omassa rauhassaan talon eteläpäässä. Seuraavan eteivälikön molemmiin puolin ovat ryhmätiioloissaan Timantit ja Kristallit. Lapset ovat näissä ryhmissä pääsääntöisesti 3-5-vuotiaita. Toisessa päässä taloa on Safiireiden esiopetusryhmän ja Kuukivien integroidun ryhmän tilat. Jokaisessa lapsiryhmässä on pääsääntöisesti kolme kasvattajaa, yksi lastentarhanopettaja ja kaksi lastenhoitajaa. Integroidussa lapsiryhmässä on erityislastentarhanopettaja toisen lastenhoitajan sijaan. Päiväkotimme on avoinna maanantaista perjantaihin kello 6-18 välillä perheiden tarpeista riippuen.

2.2 Arvot

Innovatiivisuus tarkoittaa Vantaalla kykyä tuottaa uusia hyödyllisiä muutoksia, toimia suunnannäyttäjänä ja rohkeutta etsiä uusia entistä parempia tapoja järjestää palveluja kuntalaisten hyväksi.

Päiväkoti on mitä parhain innovatiivisuuden toteuttamispaikka! Ilvespuistossa innovatiivisuus on jatkuvaa työn ja yhteiselon edistämistä kehittämismyönteisessä ilmapiirissä. Henkilökuntana haluamme kehittää osaamistamme ja käymme yhteistä aktiivista keskustelua työstämme ja sen ilmiöistä. Lapsiryhmätyössä innovatiivisuus on ennen kaikkea kekseliäisyyttä ratkaista haasteita uusilla tavoilla. Yhdessä innovointi tuottaa parempia tuloksia. Siksi keräämme aktiivisesti lasten ja heidän vanhempien ajatuksia varhaiskasvatustyöstä ja sen toteuttamisesta. Tätä tietoa hyödynnämme kehittäessämme varhaiskasvatustyötämme.

Kestävä kehitys tarkoittaa hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Kaupunkitasoisissa ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa. Kestävän kehityksen ulottuvuudet ovat ekologinen, taloudellinen, kulttuurinen ja sosiaalinen. Ajatuksena on, että ekologiselle kestävyydelle luodaan edellytykset sosiaalisin, kulttuurisin ja taloudellisin keinoin.

Ilvespuistossa kestävä kehitys näkyy menneen arvostuksena, tämän hetken vaalimisena ja hyvän tulevaisuuden eteen tekemisenä. Aiemmin eletty ja koettu kulkee matkassa elämän repusamme hyvinä toimintatapoina ja myönteisinä muistoina. Vaalimme päiväkodissamme perinteitä ja kasvatamme lapset arvostamaan niitä. Toimimme ekologisesti kierrättäen ja energiaa säästäten. Pidämme yhdessä lasten kanssa huolta lähiympäristöstämme. Toimimme taloudellisesti satsaamalla ei-materialistiseen hyvinvointiin ja sen vaalimiseen. Tulevaisuutta rakennamme olemalla aikuisina lapsille myönteisiä roolimalleja ja kasvattamalla heistä vastuuntuntoisia ja kansalaisia.

Yhteisöllisyys tarkoittaa kuntalaisen osallisuuden ja aktiivisuuden edistämistä, syrjäytymisen ehkäisyä sekä osallistumista yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen.

Yhteisöllisyyden näkee, kokee ja tuntee. Hyvä yhteisöllisyys lähtee tasa-arvoisuudesta, oikeudenmukaisuudesta, suvaitsevaisuudesta ja erilaisuuden hyväksymisestä. Yhteisöllisyys on jokaisen lapsen yksilöllisen huomioimisen lisäksi ryhmäytymisen tukemista. Se on lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista tukevan myönteisen vuorovaikutuksen päivittäistä ylläpitämistä. Yhteisöllisyyden tunne syntyy keskinäisen tuntemuksen kautta. Siksi Ilvespuistossa tavoitteenamme on oppia tuntemaan toinen toisemme mahdollisimman hyvin. Työyhteistyössä yhteisöllisyys on sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin ja päämääriin sekä vastuullista työkäyttäytymistä.

2.3 Toiminta-ajatus ja visio

Toiminta-ajatus kuvaa perustehtävää. Vision laatiminen on tulevaisuuden rakentamista ja tekemistä. Se on kuva tulevaisuudesta - kuvaus päämääristä. Vantaalla kaupunkitasoinen visio kytkeytyy vuosittain päivitettyyn tulokorttiin ja strategiaan.

Toiminta-ajatuksemme Ilvespuistossa:

Kutsumme lapsia perheineen aarrelaivaan lapsilähtöiseen kohtaamiseen ja hyvään keskinäiseen vuorovaikutukseen perustuvalle matkalle, jolla tarjoamme elämysrikasta ja laadukasta varhaiskasvatusta. Meille jokainen lapsi on ainutkertainen, arvokas, yksilöllinen ja erilainen - jokainen omalla tavallaan säihkyvä timantti.

Visio työllemme:

Ilvespuiston aarrelaivan keula osoittaa kohti laadukkaita päivähoitopalveluita. Hyvinvoiva toimintaympäristö luo pohjan kokemusrikkaalle lapsuudelle: päiväkodin tulee olla lapselle luova ja innostava paikka kasvaa ja kehittyä. Kasvatuskumppanuuden hengessä hyvään ja luottamukselliseen yhteistyöhön satsaaminen on avain onnistuneeseen arkeemme.

Henkilöstönä työskentelemme sitoutuneesti ja kehittävällä työotteella:

Meidän kasvattajien arvokas ammattitehtävä on tehdä lasten varhaislapsuudesta Ilvespuistossa mahdollisimman upeaa aikaa.

Varhaiskasvatuksen visio 2020 ja slogan: Vantaan varhaiskasvatus on edelläkävijä lasten hyvinvoinnin, oppimisen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden rakentajana. "Vantaalla vekara viihtyy ja vaikuttaa".

Ilvespuistossa tämä näkyy haluna tehdä jokaisena päivänä mahdollisimman hyvää varhaiskasvatustyötä. Teemme työssämme arvokkaita valintoja, joista voimme olla aidosti ylpeitä. Epäonnistumiset otamme vastaan rakentavasti kehittymisen rakennuspalikkoina.

Vantaan varhaiskasvatuksen toiminta-ajatus:

Vantaan varhaiskasvatus ja sen osaava henkilöstö on sitoutunut toiminnallaan edistämään lasten hyvinvointia ja oppimista sekä yhteisöllisyyden ja kestävä kehityksen rakentumista lasten ja perheiden arjessa.

Jokainen kasvattaja on Ilvespuistossa kuin kävelevä varhaiskasvatussuunnitelma: Kasvattajat tuntevat hyvin Vantaalaisen varhaiskasvatustyötavan. He perustavat oman työnsä samoihin arvolähtökohtiin ja samoihin kaupunki- ja yksikötasoihin päämääriin sekä tavoitteisiin. Kasvattajat huolehtivat omasta ammatillisuudestaan arvioiden sitä säännöllisesti ja kehittäen sitä esimerkiksi koulutusten välityksellä.

2.4 Kasvattajuus

ILVESPUISTOSSA
AIKUINEN ON
LAPSILLE

mm..

rajojen määrittelijä
tukija ja auttaja
sylin tarjoaja

kuuntelija
mallintaja

turvan tuoja
"personal trainer"
luottamuksen rakentaja
aitouden opettaja
elämysten tarjoaja

*Hyvä päivä päiväkodissa rakentuu kuin ketjuna hyvistä pienistä hetkistä ja teoista.
Kaikki mitä teemme vaikuttaa tavalla tai toisella kaikkeen: Asenne, puhe, eleet &
ilmeet, toiminta, tunnelma, läsnäolo, ilo, herkkyyys.. Kasvattajina me mahdollistamme
hyvän päivän ketjun toteutuminen jokapäiväisessä työssämme lasten parissa.*

Ilvespuistossa kasvattajina työskentelevät erityislastentarhanopettaja, lastentarhanopettaja ja lastenhoitajat. Ilvespuistossa kasvattajan työn ydin on lasten kohtaaminen. Tämä edellyttää aitoa läsnäoloa, herkkyyttä ja hyviä vuorovaikutustaitoja. Läsnäoloa ei korvaa mikään – sen kautta lisääntyy tieto, tuntemus ja ymmärrys yksittäisestä lapsesta ja koko lapsiryhmästä. Aktiivisesti läsnä ollen me kasvattajat näemme ja koemme mahdollisia asioita lapsiryhmässämme: Lasten arki on täynnä iloa ja ideoita, intoa ja puuhaa. Kasvattaja keskustelee, kuuntelee ja innostaa lapsia ilmaisemaan itseään. Kasvattaja luo lapsille mahdollisuuksia monipuoliseen vuorovaikutukseen muiden lasten ja aikuisten kanssa.

Ilvespuistossa vahvistamme lapsen tervettä itsetuntoa myönteisten oppimiskokemusten avulla: Kasvattaja tukee lapsen oppimista ja ohjaa häntä tiedostamaan oma oppimisensa. Myös aikuinen on lapsen tavoin aktiivinen oppija keskinäisissä vuorovaikutustilanteissa, me saamme lapsilta tärkeää tietoa lapsuudesta. Lapsille ominaiset toiminnan tavat otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Kasvattajien tehtävänä on omalla toiminnallaan varmistaa lasten hyvän keskinäisen yhteiselon toteutuminen päivän eri tilanteissa. Me kasvattajat olemme luoneet työllemme menestystekijöitä, joiden toteutumisen kautta varmistamme onnistuvan varhaiskasvatustyömme kokonaisuuden toteutumisen:

LUOTTAMUS JA TOIMIVA VUOROVAIKUTUS

- YHTEISEN HYVÄN VAALIMINEN
- JOUSTAVUUS, YHTEISTYÖLÄHTÖISYYS
- KASVATUSKUMPPANUUDEN KOROSTAMINEN
- PALAUTTEEN ANTAMINEN JA VASTAANOTTAMINEN
- AVOIN, REHELLINEN JA RAKENTAVA VUOROVAIKUTUS

LAPSUUDEN VAALIMINEN

- YKSILÖLLISYYDEN TUKEMINEN
- PEDAGOGINEN SENSITIIVISYYS
- LAPSEN MAAILMAAN SUKELTAMINEN
- LAPSEN OSALLISUUDEN VARMISTAMINEN
- ELÄMYSTEN JA KOKEMUSTEN LUOMINEN

LAADUKAS PERUSARKI

- PIENRYHMÄTOIMINTA
- AKTIIVINEN LÄSNÄOLO
- STRUKTUROITU PÄIVÄRYTMI
- TAVOITE- JA PÄÄMÄÄRÄTIE TOISUUS
- OSAAMISEN JAKAMINEN JA KEHITTÄMINEN

HYVINVOIVA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

- HYVINVOINTITYÖN VAALIMINEN
- SITOUTUNEISUUS, VASTUULLISUUS
- TÖIDEN ORGANISOINTI ENNAKOIVASTI
- TURVALLINEN JA KANNUSTAVA ILMAPIIRI
- TILOJEN, MATERIAALIEN JA VÄLINEIDEN TEHOKAS KÄYTTÖ

KASVATTAJIEN KESKINÄINEN TYÖSKENTELY

- ONNISTUMISEN ESTEIDEN YLITTÄMINEN
- HYVÄSTÄ TIEDONKULUSTA HUOLEHTIMINEN
- TYÖNJAKO, SELKEÄT VASTUUT JA VELVOLLISUUDET
- TYÖN ONNISTUMISTA TUKEVAT PUITTEET
- RATKAISUKESKEINEN JA VUOROVAIKUTUKSELLINEN TYÖOTE

TYÖNTEKOJA EDISTÄVÄ JOHTAMINEN

- TYÖYHTEISÖTYÖN ORGANISOINTI
- TUKI, APU, KANNUSTUS, MOTIVOINTI
- AUTTAMISTA ONNISTUMAAN ITSE, COACHAUS
- VASTAVUOROISUUS: PÄIVÄKODIN JOHTAJA & TYÖNTEKIJÄT TUNNISTAVAT MOLEMMAT OMAN ROOLINSA

2.5 Lapsikäsitely

Lapsikäsitelyksemme mukaan lapsi on:

arvokas	herkkä	vaikutusaltis	leikkivä	oppiva
tunteikas	luova	innokas oppija	liikkuva	yksilöllinen
aktiivinen	aito	tiedonhaluinen	haastava	idearikas
utelias		haavoittuvainen		tasa-arvoinen

Lapsi kasvaa ja oppii vuorovaikutuksessa muiden lasten ja kasvattajien kanssa. Turvalliset ihmissuhteet ovat hyvän oppimisen ja myönteisen oppimisasenteen perusta. Lapsi tarvitsee kokemuksia siitä, että hän omalla toiminnallaan voi vaikuttaa omaan ja lapsiryhmän hyvinvointiin – lapsen osallisuudella on aidosti merkitystä. Lapselle on luontaista leikin kautta käsitellä ja oppia elämää ja sen ilmiöitä. Leikin kautta lapsi myös kokeilee omia valmiuksiaan. Itsensä ilmaiseminen eri tavoin auttaa lasta tunnistamaan ja käsittelemään erilaisia tunteita.

Ilvespuiston päiväkodissa jokainen lapsi sukupuolesta, iästä ja taustasta riippumatta saa olla oma itsensä – yhtä ainutlaatuinen. Lapsikäsitelyksemme mukaan lapsen tulee saada kokea elämää ja toimintaa lapsen kokoisina palasina. Päiväkodissämme ei ole olemassa vain poikien tai tyttöjen leikkejä eikä toimintaa vain tietyn ikäisille. Kasvatuksellisuus näkyy työssämme ymmärryksenä siitä, että lapsi tekee mieluusti niitä asioita joita osaa ja välttää ehkä niitä, joita ei osaa tai ei koe hallitsevansa. Monipuolinen oppiminen varmistetaan myös innostamalla niihin haastavampiin tai epämieluisampiin toimintoihin.

Lapsikäsitelyksemme mukaan maailmamme näyttäytyy lapselle eri kantilta kuin meille aikuisille. Ehkäpä juuri aikuista rajallisempien kokemus- ja merkitysmaailmojen vuoksi lapset voivat olla vuorovaikutuksessaan ja olemuksessaan avoimempia, elämänjanoisempia ja suoremia. Tämä on myönteinen haaste työllemme lasten parissa: onnistuaksemme työssämme hyvin meidän kasvattajien tehtävänä on sukeltaa *lasten maailmaan*. Lapsen yksilöllisyys näkyy hänen yksilöllisessä tavassaan kehittyä. Lapsen kehitys on vaihteista, lapsen omien valmiuksien, tiedon ja taidon samalla karttuessa. Hän tarvitsee tuttuja ja turvallisia aikuisia ympärilleen luomaan turvallisen kasvuympäristön.

Pieni lapsi on hyvin riippuvainen aikuisen sylistä, läsnäolosta ja turvasta – toisaalta hän omasta mielestään voi olla valmis valloittamaan maailman! Hän on erittäin kiinnostunut itsestään, läheisistään ja ympäristöstään. Lapsen kasvaessa hänen kehittymisensä näkee ja kuulee. Kasvuun kuuluu paljon ilon hetkiä ja tekemisen riemua. Kasvuun kuuluu myös herkkyyttä ja kausittainen uhmakkuus sekä kyselevä, pohtiva ja varmisteleva vuorovaikutus. Iän myötä kavereiden merkitys kasvaa ja lapsi harjaannuttaa taitojaan yhdessäolosta heidän kanssaan. Myös hetket ihan itsekseen ovat merkityksellisiä. Lapsi hyödyntää mielikuvitusta tekemisessä ja leikit monipuolistuvat. Oman kehon hallinta ja taidot niin kielellisesti kuin motorisestikin lisääntyvät jatkuvasti. Tämä innostaa lasta entisestään tekemään ja kokemaan sekä hyödyntämään oppimaansa.

Lapsen saadessa myönteisiä kokemuksia yhteisöllisestä yhdessäolosta hänen on helpompi itsekkin olla osallisenä. 4-5-vuotias näkee, kokee ja aistii olevansa merkityksellinen ja tietää, että niin ovat muutkin vaikei se aina näkyisikään hänen teoissaan - lapsi oppii myös erehtymällä. Hän nauttii monipuolisesta tekemisestä ja toisaalta tuskastuu, jos tekemistä ei ole. Hän tarvitsee aikuista tukeen ja turvakseen, mutta myös auttamaan eteenpäin. Kokemusmaailman karttuessa lapsen omatoimisuus tukee hänen vastuullisuuttaan itsestään.

3 Lasten kulttuuri ja osallisuus

Päiväkodissämme vaalitaan lapsuutta, lastenkulttuuria ja lapsen vapautta olla lapsi. Lapsi nauttii yhdessä-olosta ja kuulluksi tulemisesta erilaisissa ryhmissä. Hän kokee niissä iloa sekä toimimisen vapautta. Suurimman osan päivästä lapsi toimii omassa lapsiryhmässään, mutta ulkoilut ovat hyvin yhteisöllisiä hetkiä. Lapsiryhmämme tekevät keskinäistä yhteistyötä myös esimerkiksi vierailuin ja joka toinen viikko järjestettävien yhteisöllisin kokoontumisin.

Lasten ajatukset ja toiveet toiminnasta ovat meille kasvattajille tärkeää tietoa. Ne ohjaavat kasvattajien toiminnan suunnittelua ja toteutusta. Konkreettinen esimerkki tästä on lapsiryhmän jumppahetki, johon lapset voivat toivoa sisältöjä ja toiveista keskustellaan yhdessä ja toteutusta mietitään.

Ilvespuistossa kokoontuu lasten oma palaveri vähintään kahdesti syksyisin ja keväisin keskustelemaan lasten ajatuksista ja toiveista. Palaveriin kokoontuu kustakin lapsiryhmästä kaksi lasta oman aikuisen kanssa, ihan pienimpiä lukuun ottamatta. Kaikissa lapsiryhmissä keskustellaan yhdessä aktiivisesti lasten ajatuksista, toiveista ja ideoista esimerkiksi aamupiirien yhteydessä. Lasten palaveri-edustajat tuovat omasta ryhmästään nousseet asiat muille ryhmille tiedoksi oman ryhmäaikuisen avustuksella. Lasten palaverissa voidaan myös suunnitella talon yhteisiä tapahtumia tai keskustella muista ajankohtaisista yhteisistä asioista.

Yhdessäeloon ja sen opetteluun liittyy toisinaan myös lasten ei-toivottua käytöstä. Tähän puutumme kaikki kasvattajat aktiivisesti ja heti. Päiväkodissamme kiusaaminen kaikissa muodoissaan on kielletty. Huolehdimme myös, että kaikki lapset pääsevät mukaan keskinäiseen toimintaan eikä ketään jätetä leikeissä ulkopuolelle. Selkeä toimintatapa luo lapsille turvaa ja kasvattajuuteen selkärankaa.

Lapsilla on paljon annettavaa aikuisten ja lasten väliseen yhteistyöhön. Yhteenkuuluvuuden tunne on lapsille tärkeä. Lapsi tuo osallistuessaan vuorovaikutukseen lisää merkityksiä. Lasten osallisuuteen liittyy omien oikeuksien ja mahdollisuuksien tiedostaminen ja harjoittelu. Oman vuoron odottaminen, lelujen jakaminen ja kaverin kuunteleminen ovat esimerkkejä arkipäivän taidoista, joita opitaan ensisijaisesti kokemalla.

Kasvattaja antaa lapselle aikaa ja tilaa keskustella ja kasvattaja innostaa lasta osallistumaan. Osallistavan toimintakulttuurin luominen ja vaaliminen on meillä Ilvespuistossa merkityksellinen askel kohti tavoitettamme lapsen näköisestä päiväkodista. Kun lapsi näkee, kokee ja aistii että häntä arvostetaan ja hän voi omalla toiminnallaan vaikuttaa moniin asioihin, hän myös usein osallistuu innostuneesti. Lasten osallisuuden toteutuminen Ilvespuistossa on kasvattajien kasvatustyön myönteinen haaste. Se ei synny itsestään vaan se pitää mahdollistaa.

Lapsen osallisuus on oikeutta iloita itsestään ja kokea, että muutkin nauttivat hänen läheisyydestään. Kokeemus omien tarpeiden huomioimisesta rakentaa lapsen luottamusta kasvattajiin. Osallisuutta on myös oppiminen ja kasvaminen kasvattajan turvassa. Lapsi saa mahdollisuuksia omatoimisuuden harjoitteluun sekä toimintansa suunnitteluun ja toteuttamiseen. Onnistuneet vaikuttamiskokemukset sekä kasvattajan rohkaisema itseilmaisu rakentavat luottamusta lapsen omiin kykyihin ja vahvistavat sitoutumista toimintaan. Lapsi kasvaa ottamaan ja kantamaan vastuuta pienin askelin.

Lasten osallisuutta vahvistamme pienryhmätyöskentelyn avulla - aikuiset ovat tällöin normaalia ryhmätilannetta läheisessä vuorovaikutuksessa oman pienryhmänsä kanssa, jolloin jokainen lapsi saa henkilökohtaista huomiota ja voi näin ilmaista mielipiteitään, toiveitaan ja ajatuksiaan rohkeammin. Lapsilta nousevat aloitteet ja konkreettiset ideat hyödynnetään, kun kasvattajat suunnittelevat ja toteuttavat arjen toimintaa.

Millainen on hyvä päiväkodin aikuinen?

Sellanen, joka silittää ja laittaa peiton päälle.
Pitää olla kiva!
Sinä ja sinä. Se johtuu jostain.
Aikuisen pitää osata vahtia.
Hyvä aikuinen osaa olla nätisti.

Mitä on oppiminen?

Rakastaa!
Olla rauhallinen kiltti lapsi.
Varmaan että pitää olla kiltisti. Eikä saa riidellä.
Oppisin asian, jos toinen opettaisi sen.
Semmosta, että harjottelee juttuja.
Opitaan asioita jotka ovat vaikeita.
Että oppii uusia asioita.
Kirjoittaa, piirtää.

Millainen on hyvä päiväkoti?

Tää!! Nukkarissa on kiva leikkiä.
Saa nukkua kiltisti.
Ei saa lyödä ketään.
Hyvä.
Leivottais piparkakkuja ja on siistiä.
Hyvässä on tosi paljon pikku-Legoja ja kavereita.
Ilvespuisto on hyvä päiväkoti.
Saa leikkiä autoilla ja maatilalla ja saa leikkiä myös pikkuhuoneessa.
Tämä päiväkoti on hyvä.

Miksi leikkiminen on tärkeää?

Ei ole tärkeää, paitsi lasten mielestä koska ne tykkää siitä.
Se on NIIN hauskaa!
Koska me tykätään siitä.
Koska se on lasten työtä.
Kun se on kivaa. Ei saa riidellä leluista.

4 Yhteistyö perheiden kanssa

4.1 Päivähoidon aloittaminen

Yhteistyö uuden perheen kanssa alkaa ensimmäisestä yhteisestä puhelinsoitosta tai kohtaamisesta. Kun lapsen päivähoitopaikka varmistuu, ilmoittaa päiväkodin johtaja tästä perheelle. Hän perehdyttää perheen kertomalla päiväkodista ja lapsen tulevasta lapsiryhmästä. Tämän jälkeen tulevan lapsiryhmän kasvattaja soittaa perheelle sopiakseen ensimmäisestä tutustumiskäynnistä.

Ensimmäisellä tapaamiskerralla luodaan arvokkaat ensiaskeleet yhteiselle yhteistyölle tutustumalla. Tutustumiskäynnin yhteydessä perheelle annetaan perustietoilmoitus- ja lapsi kotiloissa -lomakkeet täytettäväksi ja päiväkodin informatiivinen esite. Tutustumisen päättyessä perheen kanssa sovitaan seuraava tutustumisaika. Tutustumisvaiheeseen Ilvespuistossa kuuluu vähintään kolme tutustumiskäyntiä.

Tutustumisvaiheen aikana lapsiryhmän aikuiset tutustuttavat perheen arkeemme ja vastavuoroisesti perhe tutustuttaa kasvattajat lapseen. Tutustumisvaiheessa edetessä perheen kanssa käydään yhdessä keskustelun läpi perheen täyttämä lapsi kotiloissa – lomake ja vastataan perhettä tukien heidän muihin mahdollisiin kysymyksiin. Tutustumisaika pitää sisällään myös lapsen ja vanhemman/vanhempien lapsiryhmän normaaliin toimintaan tutustumista. Tutustumisen yhteydessä perheelle sopivalla hetkellä päiväkodin johtaja sopii perheen kanssa tarkemmin lapsen tulevasta hoitoajasta kertoen myös muista hoidonaloitukseen liittyvistä asioista, jos niistä ei ole jo aiemmin keskusteltu.

Lapsiryhmän kasvattajat tuovat talon yhteisiin rakenteisiin tiedon uudesta lapsesta ja samalla jakavat lapsen hoidon toteuttamisen kannalta olennaiset tiedot muulle kasvattajayhteisölle. Muut kasvattajat tutustuvat uuteen lapseen ja hänen vanhempiinsa päivittäisen työn äärellä esimerkiksi ulkoiluissa. Yhteisöllisyyden arvomme mukaisesti lapsiryhmästä riippuen kaikki lapset ovat kaikkien kasvattajien kasvatustyön piirissä.

4.2 Kasvatuskumppanuus

Meidän työemme onnistuminen riippuu vanhempien kanssa toteutettavan yhteistyön onnistumisesta. Meille kasvattajille vanhemmat ovat lastensa parhaita asiantuntijoita ja kasvatuskumppaneita joihin luotamme, joita kunnioitamme ja joiden kanssa haluamme olla päivittäisessä tasaveroisessa vuorovaikutuksessa yhteistyötä tuottavana ja sitä vastaanottavana osapuolena. Yhteistyö on vastuullamme, joten me olemme siinä aina aktiivinen osapuoli. Yhteinen tavoitteemme on hyvän ja toimivan yhteistyön kautta varmistaa lapsen hyvinvoinnin toteutuminen päiväkodissa.

Kasvatuskumppanuus päiväkodin arjessa on luottamusta toinen toisiimme. Me kasvattajat arvostamme vanhempia. Me luomme ilmapiirin, jossa he voivat osaltaan olla luottavaisin mielin tietäen lapsensa voivan päiväkodissamme hyvin. Kasvatuskumppanuuden äärellä on tärkeää varmistaa, että vanhemmat tulevat aidosti kuulluksi lastaan koskevista asioista. Vanhemmat ovat vanhempainilloissamme kuvanneet hyvää kasvatuskumppanuutta esimerkiksi seuraavasti:

"Hyvä kasvatuskumppanuus on avointa ja rehellistä yhteistyötä. Se on ajantasaista tietoa lapsesta, vanhempainiloista ja yhteisiä tapahtumia, hyvää tiedottamista kotiin sekä rohkeutta ottaa esiin kaikki lasta koskevat asiat. Se on kiinnostusta päivittäisiin asioihin puolin ja toisin."

4.3 Arjen yhteistyö

Päivittäinen yhteistyö kohtaamisissa vanhempien kanssa aamuisin ja iltapäivisin on tärkeä osa kasvattajan työtä. Vanhemmat informoivat lapsensa aamusta kotona ja kasvattaja hyödyntää tätä tietoa päivään lähdettäessä. Aamutoimintamme virittää lapsen hyvään päivään. Iltapäivisin hakutilanteissa kasvattajat kuvaavat vanhemmille lapsen päivän kulkua. Näin vanhemmat voivat jatkaa omaa kasvatustehtäväänsä hyvin.

Lapsiryhmät viestittävät kuulumisiaan kuukausikirjeissä ja lisäksi keskustelemme perheiden kanssa syksyisin ja keväisin tarkemmin lapsen iästä riippuen joko varhaiskasvatussuunnitelma-, HYVE- tai lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma (LEOPS) -keskustelujen merkeissä.

VASU-keskusteluissa käydään läpi lasten arjen toteutumista ja keskustellaan mm. lapsen varhaiskasvatuksen tavoitteista ja lapsen vahvuuksista.

HYVE-malli koostuu päivähoidossa käytävästä neljävuotiaan lapsen normaalia yksityiskohtaisemmasta VASU:sta ja neuvolan laajasta terveystarkastuksesta, joka sisältää neuvolaterveydenhoitajan sekä neuvolalääkärin tarkastuksen.

Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan (LEOPS) kirjataan lapsen henkilökohtaiset tavoitteet esiopetusvuodelle.

Eri kielitaustaisten perheiden kanssa käytävissä keskusteluissa käytämme asioimistulkkia, jotta molemmat osapuolet saavat käyttää omaa äidinkieltään ja tulevat näin varmasti oikein ymmärretyksi. Suomea toisena kielenään opetteleville ja kaksikielisille lapsille on Vantaalla käytössä suomenkielen seurantalomakkeet ja tukimateriaalia. Yhteistyökumppanimme toimii tällöin myös kieli- ja kulttuurikoordinaattori (KIEKU).

Perheiden kanssa pidämme syksyllä toimintakauden alussa ja uudestaan keväällä vanhempainillat. Päiväkodilla järjestetään vuosittain perinteisesti erilaisia tapahtumia, joihin vanhemmat tai lapselle muut tärkeät ihmiset voivat osallistuvat. Tapahtumia on syksyisin ainakin pihatalkoot, isovanhempien/tärkeän ihmisen päivä Aleksis Kiven päivän aikoihin ja isänpäivä sekä keväisin isovanhempien/tärkeän ihmisen päivä Kalevalan päivän aikoihin, pihatalkoot ja äitienpäivä toukokuussa.

Eräs yhteistyömuodoistamme vanhempien ja kasvattajien välillä on vanhempaintoimikunta (VTK). Se on toiminut esimerkiksi monien talon tapahtumien järjestäjänä ja tarjoilujen tuottajana. Aktiivisille vanhemmille on aina vaikuttamisen väylä olemassa. Vanhempien ajatukset, toiveet ja palautteet ovat meille tärkeää informaatiota siitä, millaisena varhaiskasvatustyömme heille näyttäytyy. Haluamme aktiivisesti kuulla mitä odotuksia ja toiveita heillä työllemme on. Tämän takia toivomme palautetta työstämme ja myös keräämme sitä perheiltä säännöllisesti.

5 Työ lasten parissa

5.1 Kieli vuorovaikutuksen perustana

Kieli on läsnä monipuolisesti kaikessa tekemisessämme. Jokaiseen päivään mahtuu paljon vuorovaikutusta ja kieltä kaikkien lasten ja kasvattajien välillä, siksi käytämme monipuolista ja rikasta kieltä päivittäisissä toiminnossamme. Lapsen itseilmaisu ja kieli kehittyy johdonmukaisesti lapsen kokonaisvaltaisen kehittymisen ja kielellisen harjoittelunkin myötä.

Kieli on ajattelun, kommunikaation ja vuorovaikutuksen väline. Se on kuin punainen lanka, joka yhdistää meidät kaikkeen tekemiseemme. Lapsi rakentaa kielen avulla kuvaa ympäröivästä maailmasta ja osallisuudesta siinä. Hän käyttää kieltä apuna kuvatessa ajatuksiaan, tunteitaan ja käsityksiään. Varhaiskasvatuksen hoito-, kasvatusta ja opetustilanteissa kielen käyttö on edellytys hyvälle vuorovaikutukselle. Kielen hallintaan liittyvät valmiudet ovat perusta lapsen hyvälle oppimiselle. Leikillä, saduilla, jäljittelyllä ja päivittäisillä toimintarutiineilla on varhaislapsuudessa erityinen merkitys lapsen kielen kehitykselle. Kasvaessaan lapset liittyvät leikkisään kielen toimintaan. Lapsen valmiudet käyttää kieltä esimerkiksi ongelmanratkaisussa kehittyvät iän ja kokemuksen karttuessa.

Lapsi tarvitsee kielensä kehittämiseen virikkeellisen ja toiminnallisen kasvuympäristön, jossa hän voi rauhasa havainnoida puhuttua ja kirjoitettua kieltä sekä harjaannuttaa omaa kieltään. Hän tarvitsee lähelleen kasvattajan, joka tuntee lapsen yksilöllisen tavan kommunikoida. Kasvattaja ohjaa lapsen havaintoja, opettaa toimintatapoja sekä kuvailee ja selittää tapahtumia. Kasvattaja eläytyy ja reagoi lapsen kontakti-aloitteisiin. Näin hän rohkaisee lapsen halua vuorovaikutukseen. Samalla hän vahvistaa lapsen myönteistä minäkuvaa ja itsensä hyväksymistä.

Keskustelu ja vuorovaikutus myös perushoidollisissa tilanteissa kuten pukeminen on iso osa päivittäistä vuorovaikutustamme. Lapsiryhmissämme kielellisyys näkyy päivittäisissä toiminnoissa lisäksi mm. asioiden ja esineiden nimeämisenä, kuvien käyttönä ja oppimisympäristön kuvittamisena: leluilla ja tavaroilla on nimetyt paikkansa, ryhmäkohtaisilla toimintatauluilla ovat kuvat aktiivisessa ja monipuolisessa käytössä. Kielellä leikitellään runoillen, loruillen ja riimitellen. Lasten omaa kielen kehittymistä tuetaan myös luomalla tilanteita lasten kielen kehittymiselle. Esimerkkinä tästä lasten puheenvuorokierrokset lapsiryhmien ruokailutilanteissa.

Luemme sekä kerromme satuja ja tarinoita. Lapsen kielellisen kehityksen tukemiseksi käytämme myös motorisia puheentuottamisharjoituksia ja hyödynnämme kielen kehittämiseen tähtäävien materiaalien tukea. Rohkaissamme lasta ilmaisemaan itseään vuorovaikutuksessa kaikilla tavoin: puheella, eleillä, ilmeillä ja tunteilla. Hyvään vuorovaikutukseen kuuluu myös kuuntelun taito, jota harjoitamme tuotetun puheen ohessa. Kielen kautta opimme ymmärtämään käsitteitä ja niiden merkityksiä.

5.2 Päivän kulku ja omatoimisuus

Aamulla kuuden jälkeen Helmien aamupäivystysryhmämme ovi aukeaa ja ensimmäinen lapsi saapuu sisään pohtien, kukakohan aikuisista siellä on tänään ensimmäisenä vastassa? Tästä ensimmäisestä kohtaamisesta alkaa meidän kasvattajienkin päivittäinen kasvatustyö Ilvespuistossa. Kaikki päivän hetket ovat tärkeitä ja merkityksellisiä. Kaikissa tilanteissa opitaan ja ollaan tavalla tai toisella vuorovaikutuksessa. Lasten vanhempien kohtaaminen on aamun tärkeä hetki puolin ja toisin, silloin luodaan hyvä pohja päivän yhteistyölle ja vanhemman on mukava lähteä omiin töihin.

Päiväkodin säännöllistä aikatauluaamme:

klo	-07:30	Ollaan päiväystysryhmässä
	08:05-08:30	Aamupalalla omassa ryhmässä
	08:30-09:45	Ryhmän toiminta-aikaa ja leikkiä
	09:45-11:00	Ulkoillaan
	11:10-11:40	Lounas
	12:00-13:30	Lepoa ja rauhallista puuhaa
	13:30-14:00	leikitään
	14:00-14:30	välipalalla
	14:30-15:30	leikkiä tai muuta iltapäivätoimintaa
	15:30-	ulkoillaan

Päivä vastaa kuormitukseltaan lapsen fyysisiä edellytyksiä. Erilaiset toiminnot vuorottelevat, mitä tukee ja mahdollistaa kussakin tilanteessa virittäytymisen kulloiseenkin toimintaan. Päivänkulun selkeät rakenteet helpottavat kaikkien yhteisöllistä olemista. Lapsille se luo turvaa ja varmuutta säännöllisenä toistuvuutena. Riittävä säännöllisyys päivän kulussa tuo ennakoitavuutta lasten elämään ja vähentää levottomuutta. Lapset tietävät mitä seuraavaksi tapahtuu. Päivän kulkua jäsentävät kuvat tukevat lasten omatoimisuutta ja oman toiminnan säätelyä. Joustavuutta tarvitaan muun muassa siirtymätilanteissa siirryttäessä toiminnasta toiseen tai organisoitaessa toimintatuokioita, pukemista ja ulkoilua vaihteittain pienemmissä ryhmissä tapahtuvaksi.

Ryhmän yhteinen toiminta-aika yhdeksän jälkeen aamulla on päivän toiminnallinen kohokohta jossa kaikki kasvattajat ovat läsnä ja lapsiryhmän pedagoginen toiminta on täydessä käynnissä. Tällöin myös kaikki lapset ovat paikalla. Aamun toiminnan jälkeen on mukava lähteä kohti loppupäivää – virkistävän ulkoilun kautta. Ruokailun jälkeen kaikki lapset päiväkodissamme lepäävät: myös kasvavan lapsen aivot tarvitsevat oman rauhoittumishetkensä. Levon ja ruokailun jälkeen lapset ovatkin taas valmiita iltapäivän puuhailuihin ennen ulkoiluita ja kotiinlähtöä. Hakutilanne on pedagogisesti tärkeä hetki, jossa päivän tapahtumat jaetaan vanhemmille, jotta he voivat osaltaan jatkaa päivää siitä, mihin me jäimme.

Omatoimisuus

Tehdessään itse lapsi oppii hallitsemaan ympäristöään kykyjensä mukaan. Omatoimisuuden vaaliminen tarkoittaa, että siirtymä- ja pukemistilanteisiin varataan riittävästi aikaa. Erityisen tärkeää tämä on pienten lasten ryhmissä. Tarvitaan myös herkkyyttä huomaamaan lasten huonot päivät ja väsyneet hetket. Tavoitteena on ennakoitavissa oleva ja selkeä päivän kulku. Ilvespuistossa lapset oppivat pienestä pitäen huolehtimaan omista tavaroistaan, vaatteistaan. Kasvattajan apu ja tuki on aina saatavilla, mutta omatoimisuuskin opitaan parhaiten itse tekemällä.

5.3 Lasten leikki

Lasten leikin tukeminen vaatii huolellista havainnointia ja kykyä eritellä leikki tilanteita. Sensitiiviset ja sitoutuneet kasvattajat tunnistavat lasten sanallisia ja sanattomia aloitteita vastaten niihin. Kasvattajat antavat leikkiville lapsille vapautta, mutta onnistunut leikki vaatii usein myös suoraa ja epäsuoraa ohjausta. Lasten iästä, leikkimisen taidoista, leikin tyypistä ja muista tilannetekijöistä riippuen kasvattajan tehtävä vaihtelee leikkiin osallistumisesta ulkopuoliseen havainnoimiseen. Kasvattajat osaavat eritellä leikkejä myös oppimisen näkökulmasta. He ymmärtävät leikin merkityksen esimerkiksi kuvittelun kyvyn, toisen asemaan asettumisen, sosiaalisten taitojen, kielen oppimisen ja liikunnallisten taitojen kannalta.

Leikkiminen on lapselle luonnollinen tapa toimia ja se kehittää lasta kokonaisvaltaisesti. Leikissä lapsi käy läpi kokemiaan, kuulemiaan ja näkemiään asioita. Leikki kehittää lapsen sosiaalisia, kielellisiä ja motorisia taitoja sekä käsitystä itsestään. Lapset eivät leiki oppiakseen vaan oppivat leikkiessään. Lapset leikkivät leikkimisen itsensä vuoksi ja parhaimmillaan se tuottaa heille syvää tyydytystä. Sama leikki voi olla toiselle lapselle leikkiä, toiselle ei. Koska leikki on luonteeltaan sosiaalista, vertaisryhmä vaikuttaa merkittävästi leikin kulkuun.

Pienimpien lasten leikki toteutuu vuorovaikutuksessa aikuisen tai isompien lasten kanssa. Lapset aloittavat myös varhain esineympäristön aktiivisen tutkimisen, mikä osaltaan pohjustaa kuvitteluleikkiin siirtymistä. Kuvitteluleikit merkitsevät tästä hetkestä irtaantumista ja mielikuvituksen sekä käsitteellisen ajattelun alkua. Sääntöleikit houkuttelevat erityisesti isompia lapsia.

Leikki kehittää mm. lapsen

Kykyä ottaa toiset huomioon	Itsehillintää ja pettymysten sietokykyä
Identiteettiä ja itsenäisyyttä	Kehonhahmottamista ja motoriikkaa
Mielikuvitusta ja ajattelua	Ymmärrystä sääntöihin ja normeihin
Ongelmanratkaisutaitoa	Kielen kehitystä ja vuorovaikutusta
Tasa-arvoisuutta	Kykyä jakaa omastaan muille
Tietoa asioista	Elämyksiä ja kokemuksia

Ilvespuiston päiväkodissa leikillä on tärkeä asema. Sen merkityksen lapsen kokonaisvaltaiseen kasvuun, kehittymiseen ja hyvinvointiin huomioimme suunnitellessamme päiväkodin arkea, tapahtumia ja ohjelmaa. Lapselle tarjotaan päivittäin mahdollisuus leikkiä niin sisällä kuin ulkonakin ja leikki näkyy osana päivää siirtymä- ja odottelutilanteissa, pienryhmätoiminnassa sekä koko talon yhteisissä hetkissä. Hyödynnämme lähiympäristöä, vuodenaikoja ja lapsilta nousevia toiveita tarjotessamme monipuolisia leikkimahdollisuuksia. Arkeen luodaan leikkihetkiä, joissa lapsella on mahdollisuus leikkiä oman persoonan, temperamenttinsa ja kiinnostuksen kohteiden mukaisesti. Ylläpidämme perinneleikkikulttuuria leikkimällä perinteisiä yhteisleikkejä.

Päiväkodissamme käytetään valkotaulujamme leikin ohjaukseen: Taululla näkyy kuvien kulloisetkin leikkivaihtoehdot ja lapset merkitsevät oman kuvansa tai nimensä valitsemansa leikin kohdalle. Oman lelun saa tuoda sovittuna päivänä kaikissa ryhmissä. Kasvattajan tehtävänä on luoda lapsen leikille puitteet, ohjata leikkiä ja opettaa lapsille uusia leikkejä. Kasvattajan tehtävä on antaa niille lapsille tukea, jotka tarvitsevat sitä leikkiin. Kasvattaja avaa leikin merkitystä ja sen monia mahdollisuuksia lapsen kehityksen kannalta vanhemmille päivittäisissä keskusteluissa tulo- ja hakutilanteissa sekä lapsen henkilökohtaista varhaiskasvatussuunnitelmaa tehtäessä. Kannustamme antamaan lapselle aikaa ja monipuolisia leikkikokemuksia erilaisissa ympäristöissä ja välineistöllä.

Toteutamme säännöllisin väliajoin leikkiaamuja, joihin koko talon väki osallistuu. Leikkiaamuihin muodostamme lasten toiveiden pohjalta toimintaa erilaisiin pienryhmiin. Kasvattajat dokumentoivat leikkiryhmänsä toimintaa. Lapset saavat säännöllisiä kokemuksia uusissa pienryhmissä.

5.4 Oppimistoimintojen organisointi

5.4.1 Lapsiryhmien muodostaminen

Ilvespuistossa lapsiryhmät muodostetaan vuosittain palvelemaan parhaalla mahdollisella tavalla yhteisöllistä kasvatustyötämme. Haluamme vaalia koko talossa yhteisöllisyyttä, jossa kaikki kasvattajat ja kaikki lapset oppisivat toimintavuoden aikana tuntemaan toisensa. Onnistuessaan tämä on meille kaikille suuri mahdollisuus ja auttaa kaikkia ilvespuiston lapsia ja kasvattajia jokapäiväisessä yhteiselossa.

Yhteisöllisyys tuo tullessaan esimerkiksi lasten mallioppimista isommilta pienemmille ja päinvastoin. Tämä tukee tämän hetkistä ryhmäjakoamme, jossa lapset ovat jakautuneet lapsiryhmiin iänmukaisin perustein. Iänmukaiset lapsiryhmät ovat lapsiryhmätyötä huomattavan hyvin palveleva toimintamuoto: lapsi on jokaisena päivänä osallisena reilunkokoisessa, iänmukaisessa vertaisryhmässä. Tämä mahdollistaa myös päivittäisen monipuolisen iänmukaisen toiminnan toteuttamisen ja oppimisympäristön rakentamisen juuri tämän ikäisten lasten tarpeita vastaavaksi.

Ensiarvoisen tärkeää ennen yhteisöllisyyttä huolehtia ryhmäytymisestä omassa lapsiryhmässä. Tämän varmistamme toimintakauden alussa - ja uudelleen vuodenvaihteessa - mahdollistamalla kaikille lapsiryhmille riittävän pitkäkestoisen tutustumisen ajan omassa lapsiryhmässään. Vasta tämän jälkeen alamme liittyä osaksi koko talon toiminnallista kokonaisuutta. Yhteisöllisyys on realismia meidän toimintayksikkömme kokouksessa päiväkodissa, jossa kaikki aamun ensimmäiset lapset aloittavat samasta lapsiryhmästä ja jossa kaikki lapset ulkoilevat aamu- ja iltapäivisin samalla piha-alueella. Tämä on kuitenkin meillä upea mahdollisuus, joka onnistuakseen vaatii erityisesti meiltä kasvattajilta selkeitä toimenpiteitä: aktiivista yhdessäoloa ja vuorovaikutustilanteiden luomista yli ryhmärajojen päivittäisten kohtaamisten lisäksi.

5.4.2 Oppimisympäristö

Hyvin rakennettu ympäristö on viihtyisä sekä kannustaa lasta esimerkiksi leikkimään, tutkimaan, liikkumaan, toimimaan ja ilmaisemaan itseään monin eri tavoin. Oppimisympäristössä tulee vallita iloinen, avoin, rohkaiseva ja kiireetön ilmapiiri. Työvälineet ja materiaalit ovat lasten ulottuvilla. Ilvespuiston päiväkodissa fyysinen oppimisympäristö koostuu rakennetusta ympäristöstä, käytettävissä olevista materiaaleista ja välineistä, ympäröivästä luonnosta sekä ihmisistä. Valoisat, monipuoliset ja turvalliset tilat sekä vaihtelevamaastoinen leikki- ja leikkialue luovat rakenteelliset puitteet toiminnalle.

Tilat kannustavat lasta haastaviin ja kehitystasoa vastaaviin leikkeihin ja toimintoihin. Materiaalit ja välineet on valittu lapsilähtöisesti, kunkin ryhmän tarpeet huomioiden. Ilvespuiston päiväkodin lähiympäristö tarjoaa luonnonläheiset puitteet elämyksille, tutkimiselle ja ihmettelylle. Päiväkotimme läheisyydessä on useita leikkiympäristöksi soveltuvia metsäalueita. Ne ovat turvallisen kävelymatkan päässä päiväkodista ja tarjoavat lapsen kehitystä tukevan leikkiympäristön vaihtelevan maaston ansiosta.

Lasta ympäröivät kasvattajat ja lapsi itse ovat myös tärkeä osa fyysistä oppimisympäristöä. Kasvattaja ohjaa ja kannustaa lasta leikkiin sekä huomioi lapsen mielenkiinnon- ja uteliaisuudenkohteet oppimisympäristössä. Strukturoidulla eli rakenteellisesti jäsennetyllä ja tarkoituksenmukaiseksi luodulla päivä- ja viikkojärjestyksellä luodaan lapselle turvallinen ja oman toiminnan ohjausta tukeva oppimisympäristö. Psyykkisen oppimisympäristön perustana ovat toimivat ja pysyvät ihmissuhteet sekä avoin ja kannustava tunneilmasto. Lapsi saa ilmaista tunteitaan ja turvallinen kasvattaja auttaa lasta käsittelemään niitä. Tämä rohkaisee lasta ilmaisemaan itseään sekä toimimaan omalla persoonallisella tavallaan sosiaalisessa ympäristössä. Vastuuntuntoiseen vuorovaikutukseen sisältyy toisen ja itsensä arvostaminen, erilaisuuden hyväksyminen sekä keskinäinen luottamus.

5.4.3 Lapselle ominaiset tavat toimia

Lapsen ominaisilla tavoilla toimia tarkoitetaan lapsen itsensä toteuttamisen keinoja, jotka tukevat hänen kasvua, kehitystä ja oppimistaan. Lapsi toteuttaa itseään jaotellusti leikkien, liikkuen, tutkien ja taiteellisesti kokeillen. Leikistä on kerrottu tarkemmin jo aiemmin omassa kappaleessaan.

Liikkuminen

Lapsella on tarve liikkua, tehdä ja kokea. Se on luontainen tapa tutustua sekä itseensä että yhteisöllisesti muihin ympäröiviin ihmisiin. Liikkuminen tuottaa lapselle elämyksiä ja kokemuksia, iloa, terveyttä ja hyvinvointia. Liikkumisen tuki lapsen kasvulle ja kehitykselle sekä terveen itsetunnon kehittymiselle on huomattava. Valtakunnallisten liikuntasuosituksen mukaisesti lapsen jokaiseen päivään tulisi kuulua kaksi tuntia liikuntaa. Ilvespuistossa me kasvattajat näemme tämän tarjoamisen tärkeänä senkin takia, että liikunta on monen muun mahdollistaja: liikkuttuaan lapsi on virkeämpi, virittäytyneempi ja valmiimpi muihin päivittäisiin toimintoihin.

Liikunta Ilvespuistossa on onnistumisen kokemuksia ja terveellistä sekä mukavaa yhdessäoloa. Liikkumiseen rinnastuu arjessa helposti kisailun elementti: Yksilötasolla opettelemme kuitenkin kisailemaan ensisijaisesti itseämme vastaan. Itsensä voittaminen luo tervettä pohjaa tavalle liikkua. Se vapauttaa nauttimaan itse tekemisestä. Yhdessä liikkumiseen kuuluu yhdessä tekeminen, kokeminen ja onnistuminen – se on merkityksellinen tapa oppia yhteisöllisyyttä. Monipuolisen liikkumisen avulla harjaannutetaan motorisia perustaitoja, toimimista ohjeiden mukaan, sosiaalisia yhteistyötaitoja, itseilmaisua ja luovuutta sekä fyysistä kuntoa.

Päiväkodissämme liikutaan monipuolisesti päivittäin niin sisällä kuin ulkonakin. Liikkumista tukee hyvät tilat ja välineet. Meillä on oma liikuntasali. Liikunta näyttäytyy sisätiloissa konkreettisimmillaan ohjatuissa ja tavoitteellisissa pienryhmien jumppahetkissä. Jumpmien suunnittelussa on huomioitu lapsen ikä- ja taitotaso, kiinnostusten kohteet ja yksilölliset tarpeet. Päiväkodin liikuntahetket on leikinomaista ja kokemuksellista yhdessä olemista, jota monipuoliset elämykset - kuten mielikuvitusmatkailu - rikastuttavat.

Liikkumista toteutetaan myös jokaisen lapsen omassa lapsiryhmässä yhteis-, kisailu- ja sääntöleikkien muodossa esimerkiksi aamupiireissä tai siirtymätilanteiden lomassa. Ulkona mahdollisuudet liikkumiseen monipuolistuvat entisestään. Liikunnallisesti vuodenaikojen vaihtelut tarjoavat lapsille mahdollisuuksia kokeilla ja tutustua erilaisiin liikuntamuotoihin.

Kasvattajan tehtävänä Ilvespuistossa on mahdollistaa lasten monipuolisen ja myönteisen liikunnallisen kokemisen toteutuminen. Päiväkodissa lapset saavat ensimmäisiä kokemuksiaan monenlaisista tavoista liikkua: meidän tehtävämme on tehdä ensiaskelista innostavia ja myönteisiä. Kasvattaja luo omalla esimerkillään turvalliset puitteet lapsen spontaanille ja omatoimiselle liikkumiselle ja kuvaa yhteistyössään vanhemmille liikunnan merkitystä lapsen kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille.

Tutkiminen

Tutkiminen on asteittain syvenevä prosessi ja lapsille hyvin mieluista! Lapsi ihmettelee, kokeilee, oppii ymmärtämään ja selittämään eri ilmiöitä. Samalla lapsi poimii uutta tietoa, vertaa sitä aiemmin oppimaansa ja muodostaa uuden käsityksen asioista. Me näemme lapsen luontaisesti uteliaana tutkijana. Kasvattajien tehtävänä on antaa tilaa ajattelulle, ihmettelulle ja lasten kysymyksille. Opettelemme kyseenalaistamaan asioita herättelemällä erilaisia kysymyksiä ja näkökulmia sekä etsimällä vastauksia meitä askarruttaviin kysymyksiin.

Tutkiminen sopii hyvin pienryhmämäiseen työskentelyyn esimerkiksi metsäretkelle: Ryhmän kanssa tarkastellaan erilaisia ilmiöitä kuten talven tuloa ja etsitään merkkejä siitä. Sitten pohditaan syvemmin muita asiaan liittyviä kokonaisuuksia esim. miten eläimet pärjäävät talvesta? Tutkimisessa näemme tärkeänä sen, ettemme kasvattajina anna lapsille helppoja vastauksia vaan haastamme heitä itse pohtimaan ja luomaan vastauksia.

Taiteellinen kokeminen

Lapsi oppii uusia asioita tekemällä ja kokeilemalla käyttäen apuna esimerkiksi aistejaan, mielikuvitustaan ja tunteitaan. Kiireettömyys, läsnäolo, havainnointi ja arvostaminen mahdollistavat taiteelliset kokemukset ja luovuuden sekä arjessa että ohjatun toiminnan keskellä. Taiteellinen kokeminen eri muodoissaan kuuluu säännöllisenä osana jokaisen lapsiryhmämme viikko-ohjelmaan. Kahdesti kuukaudessa järjestämme salissamme koko talon yhteisen laululeikkihetken; soittoasian. Sinne päiväkotimme lapsiryhmät tuottavat erilaisia esityksiä. Salimme toimii säännöllisin väliajoin myös taiteilijoidemme näyttelypaikkana. Päiväkotimme taidevälineistö on monipuolinen.

Aamupiireissä ja pienryhmätoiminnassa käytämme myös taiteellista ilmaisua. Haluamme tutustuttaa lapset monipuoliseen taiteelliseen kokemiseen, tekemiseen ja aistimiseen. Mahdollisuuksia monipuoliseen taiteelliseen kokemiseen ei tarvitse hakea päiväkotimme ovien ulkopuolelta, mutta taiteellisia elämyksiä ja inspiraatiota on saatavilla esimerkiksi taidenäyttelyistä tai Vantaan monitoimikeskus LUMO:n tapahtumista. Hyödynämme kirjastoauton ja kirjaston tarjoamia palveluita.

Taidetta tekevän ja kokevan lapsen maailmassa on oppimisen iloa, taiteellista draamaa, muotoja, ääniä, värejä, tuoksuja, tuntemuksia ja eri aistialueiden kokemusten yhdistelmiä. Taiteessa lapsella on mahdollisuus kokea mielikuvitusmaailma, jossa kaikki on mahdollista ja leikisti totta. Taiteeseen sisältyy myös lapsen oppimiseen ja harjoitteluun liittyvää säännönmukaisuutta. Lapsi nauttii taiteesta, taidoista ja ilmaisusta sekä tehdessään yksin että osallistuessaan erilaisiin tuotoksiin yhdessä muiden kanssa. Taiteellisen kokemuksen ja tekemisen kautta lapsi kehittyy yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Varhaislapsuudessa saatujen taiteellisten peruskokemusten varaan rakentuvat lapsen myöhemmät taidemielitymykset ja valinnat sekä hänen kulttuuriset arvostuksensa.

5.4.4 Sisällölliset orientaatiot

Sisällölliset orientaatiot ovat työmme taustalla olevia työtämme tukevia sisältöalueita. Ne voidaan jaotella sen mukaan, millaista kasvatuksellista lisäsisältöä ne meille tuottavat. Matemaattinen orientaatio näytetään päiväkodissamme kaikkialla: joka paikassa on vertailtavaa, laskettavaa ja mitattavaa. Matemaattinen leikkiminen ja oppiminen mahdollistuu monipuolisesti myös lapsiryhmissä, joissa eri painoista, kokoista ja väristä tutkittavaa ja luokiteltavaa riittää.

Meille viihtyisyys on tärkeää, olemme satsanneet siihen, millaista ulkoisestikin lapsiryhmissämme on. Esteettinen orientaatio ei ole pelkkää taidetta ympärillämme vaan myös mm. toimintaympäristöstämme ja sen siisteydestä huolehtimista. Eettinen, uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio on päiväkodissamme arvovalintojen tekemistä ja toisistamme kokonaisvaltaisesti huolehtimista: on tärkeää välittää kaverista. Arvostamme jokainen toisiamme sellaisina kuin olemme riippumatta siitä, mistä tulemme tai vaikkapa mitä uskontoa edustamme.

Luonnontieteellinen orientaatio liittyy luonto- ja ympäristösuhteeseemme ja siihen, miten osaltamme sitä osana arkeamme hyödynnämme. Luonto määrittää aika lailla arkeamme: siksi seuraamme päivittäin lapsiryhmässä säätä ja vedämme siitä omat kulloisetkin johtopäätökset. Kaikki ympärillämme muuttuu, huomenna tämä päivä on muisto vaan. Historiallis-yhteiskunnallinen orientaatio on päiväkotitoiminnassamme perinteiden ja eletyn elämän ja ihmisten arvostamista. Jokaisella meillä on historiamme ja juuremme. Päiväkodissamme haluamme vaalia myös lasten suhdetta isovanhempiinsa ja muihin tärkeisiin ihmisiin.

5.4.5 Pienryhmätoiminta

Pienryhmätoiminta on työskentelytapa, jossa lapsiryhmän lapsia jaetaan erilaisten toimintojen äärellä toimimaan pienemmissä ryhmissä. Pienryhmästä puhuttaessa voidaan tarkoittaa puolikastakin lapsiryhmää, mutta useimmiten lasten pienryhmätyöskentelyä toteutetaan viiden, kuuden tai seitsemän lapsen ryhmissä. Pienryhmätoiminta on yksi keskeisimmistä kasvatusta ja opetusmenetelmistämme ja kaupunkitasoisesti sitä käytetään kaikkien päiväkotien lapsiryhmissä.

Järjestämme päivittäisessä toiminnassa erilaisia pienryhmiä. Lapset pääsevät osalliseksi sisällön suunnitteluun ja toteutukseen. Jokainen kasvattaja osallistuu toiminnan toteutuksiin ja luo omalta osaltaan edellytykset hyvälle pienryhmätoiminnan toteutumiselle. Keskeistä pienryhmätoiminnassa on yhdessä tekeminen, syvällisempi ja yksilöllisempi asioiden tarkastelu ja toisaalta ryhmätaitojen oppiminen. Ryhmissä harjoitellaan myös sosiaalisia taitoja, erilaisuuden kohtaamista sekä vastuullisena osallistujana olemista rakentaen positiivista minäkuvaa itsestä.

Käytämme Ilvespuistossa pienryhmiä monenlaisessa toiminnassa kuten liikunnassa, musiikissa, kuvataiteessa ja leikissä. Kasvattajalla on pienryhmässä enemmän aikaa tukea ja havainnoida yksittäistä lasta. Toimintaympäristö on rauhallisempi ja turvallisempi. Pienryhmissä ujoimmatkin lapset pääsevät paremmin esille ja tulevat osallisiksi toimintaan. Pienryhmätoiminta vähentää lapsien sosiaalista painetta ja lasten oma potentiaali tulee paremmin esiin.

Toiminnan kautta lasten on helpompi tutustua koko päiväkodin tiloihin ja käytettävissä olevaan välineistöön ja materiaaleihin. Lapset tarvitsevat myös kokemuksia erilaisista ryhmistä, joissa heille avautuu mahdollisuus kehittää omia vuorovaikutustaitojaan. Meidän kasvattajien näkökulmasta pienryhmätoiminta luo mahdollisuuden toteuttaa pitkäkestoisia leikkejä perinteistä lastenkulttuuria vaalien – myös lasten mielikuvituksen käyttö tehostuu pienemmällä porukalla toimiessa.

5.5 Monimuotoisuus varhaiskasvatuksessa

5.5.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Varhaiskasvatuksen arjessa lasten kasvun ja kehityksen tukeminen toteutuu pääsääntöisesti laadukkaan pedagogiikan ja suunnitellun kasvu- ja oppimisympäristön keinoin osana muuta päivähoidon varhaiskasvatus-työtä. Aina tämä ei kuitenkaan riitä. Pedagogista, kasvatuksellista osaamista kasvattajilta on herkkyyks tunnistaa oman lapsiryhmänsä lasten yksilöllistä kasvua ja siinä ilmeneviä mahdollisia haasteita. Näitä havaintoja kasvattaja tuo yhteiseen keskusteluun tiimissä voidaksemme yhteisesti arvioida lapsen tilannetta.

Määriteltäessä tarvittavia tukimuotoja tarkastellaan lapsen kokonaisvaltaista tilannetta. Kolmiportaista kasvun ja oppimisen tuen valikkoa käytetään kun kasvattajalla herää huoli lapsen kasvuun, kehitykseen tai oppimiseen liittyen. Tarjottava tuki jaetaan kaupunkitasoisesti yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Riittävästi tuella turvataan lapselle suotuisa kehitys, oppiminen sekä tukitoimien jatkuvuus varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja edelleen perusopetukseen.

Yleinen tuen äärellä tiivistetään yhteistyötä perheen kanssa. Mietitään myös, onko oman kasvattajatiimin kasvatustoiminnan toteutuksessa parannettavaa tai toimintaympäristön muokkauksella mahdollisuutta saada lapsen tilanteeseen lisätukea? Tällöin voi auttaa vaikkapa päivä- ja viikkojärjestyksen strukturointi, puhetta tukevat ja korvaavat keinot sekä pienryhmätoiminta. Tukea suunniteltaessa on hyvä pohtia myös, onko lapsen tuen tarve tilapäinen vai jatkuva. Huolen kasvaessa on siis toimittava. Mahdollisimman varhaisessa vaiheessa huomioitu ja annettu tuki auttaa lasta kasvamaan, toimimaan ja oppimaan. Varhaiskasvatus- ja oppimisympäristö sekä päivittäinen toiminta järjestetään siten, että ne auttavat lasta selviytymään arjen tilanteissa, vahvistavat hyvää vuorovaikutusta sekä tukevat lapsen oman toiminnanohjausta ja ryhmätoimintaa.

Lapsen tarvitessa yksilöllisempiä, monipuolisempia monen tukimuodon yhdistelmiä tai rakenteellisempia tukitoimia kuten avustajaa tai pienennettyä ryhmää puhutaan *tehostetusta tuesta*. Sitä mietitään vasta, kun yleisen tuen valikon menetelmiä on riittävästi kokeiltu tai ne on riittämättömiksi todettu. Tehostetun tuen myöntämisestä päätetään alueellisissa kasvun ja oppimisen tuen työryhmissä (AKOT). Päiväkodin yhdyshenkilönä toimii työryhmässä alueen konsultoiva erityislastentarhanopettaja (KELTO), joka tuntee lapsen yksilöllisen tilanteen ja on ollut auttamassa jo yleisen tuen määrittelyssä ja toteuttamisessa. Tehostetun tuen piirissä olevan lapsen tuessa korostuu toimintatapojen ja yhteistyön merkitys.

Lapselle mietitään *erityistä tukea*, kun edelliset toimenpiteet on todettu riittämättömiksi lapsen kasvun ja kehityksen sekä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin varmistamiseksi. Erityisessä tuessa hyödynnetään kaikki edellä mainitut tukimuodot. Lisäksi erityispedagogista työtettä ja menetelmiä sekä rakenteellisia tukitoimia vankistetaan edelleen. Erityistä tukea tarvitseville lapsille tehdään henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), johon vanhempien, KELTO:n sekä mahdollisten muiden yhteistyötahojen kanssa kirjataan suunnitellut kuntouttavat toimenpiteet, joiden toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti.

5.5.2 Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus

Ilvespuiston päiväkodin lasten, perheiden ja henkilöstön erilaiset kulttuuritaustat mahdollistavat arjen kasvatusta- ja oppimistilanteissa luontevan tavan oppia ymmärtämään elämän monimuotoisuutta. Varhaiskasvatusta toteutamme yhdessä perheiden kanssa hyvällä kulttuurisella ymmärryksellä ja kunnioituksella. Yksittäisten perheiden vakaumus ei kuitenkaan tarkoita, että lapsiryhmissämme emme vaalisi kansallisia perinteitä vaan toimintamme rakentuu jatkossakin suomalaisen kulttuurin ympärille. Perehdymme ja arvostamme lapsen ja perheen omaa kulttuuria, historiaa sekä elämäntapoja ja nekin näkyvät varhaiskasvatuksemme arkipäivässä.

Lapsen kielen ja kulttuurin tukemisesta sovimme vanhempien kanssa käytävässä aloituskeskustelussa sekä varhaiskasvatussopimuksen teon äärellä. Jokaisella muuta kieltä kuin suomea äidinkielenään puhuvalla lapsella on oikeus suomi toisena kielenä (S2) opetukseen. Kielen oppiminen tapahtuu aina vuorovaikutuksessa ja tämä on huomioitava lapsiryhmän toimintaympäristössä rakentaessa esimerkiksi kuvien käytössä, kasvattajien omassa kasvatustavassa, jossa korostuu eleet ja ilmeet sekä keskittyminen ja kiireetön vuorovaikutuksen tarjoaminen. Oman kielenmallinsa lisäksi kasvattajan tulee kiinnittää huomiota lasten kielellisiin valmiuksiin.

Lapsen uskonnollinen kehitys on osa hänen kokonaisvaltaista kasvuaan, sillä se tukee lapsen perusluottamusta elämään. Erilaisten tunnekokemusten kautta lapselle välittyy paljon eettisiä ja uskonnollisia sisältöjä, joiden myötä lapsi voi oivaltaa kokoasioita. Lapsen jokapäiväinen elämä pohdimme ja tarkastelemme oikean ja valheen näkökulmista. Lapsen ovat yhteen myös uskontokasvatuk-

Toimintakauttamme rytmittää evanperinteet sekä niihin liittyvät tavat ja pivan tunnelman muun muassa kunnioitamme perheiden uskonnollisella lapsen varhaiskasvatussuunnatavoista. Kasvatamme lapsia suoittamiseen sekä hyväksymiseen. mettellyyn ja kyselemiseen. Korson kökulkulmasta suunniteltuja tunnelmalpääsiäisenä niin päiväkodilla kuin Korson kirkossakin. Seurakunta tukee henkilökuntaa tarvittaessa antaen tietoa ja vastauksia liittyen uskonnolliskasvatuksellisiin kysymyksiin.

naisvaltaisesti omaan elämäänsä liittyviä on täynnä tilanteita ja tapahtumia, joita ja väärän, hyvän ja pahan sekä totuuskokemat elämykset ja oivallukset kuulussa.

kelis-luterilaisen kalenterin juhlapyhät ja kertomukset. Luomme eri tilanteisiin oristeilla, kerronnalla sekä musiikilla. lista vakaumusta. Sovimme vanhempien nitelmassa uskonnollis-eettisistä toiminvaitsevaisuuteen ja erilaisuuden kunnin. Annamme lapsille mahdollisuuden ihseurakunta järjestää pienen lapsen nälisiä tarinahetkiä esimerkiksi jouluna ja

5.6 Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys

Päiväkotimme sijainti on mahtava suhteessa ympäröivään luontoon – useammasta ilmansuunnasta avautuu mahdollisuus päästä kokemaan ja eläytymään luontoon. Luonto on kaikenikäisille lapsille aarreaitta: tutkittavaa, ihmeteltävää ja koettavaa riittää. Oppimisympäristö ulkona tarjoaa virikkeitä ihan jokaiselle. Luonto tarjoaa aina uutta ja ihmeellistä tutkittavaa. Syksyisin ja keväisin jokainen lapsiryhmämme vierailee viikoittain lähimetsässä omalla leiripaikallaan. Ympäristön tutkiminen on lähellä jokaista lasta, jokainen viihtyy metsässä. Ryhmissämme hyödynnetään Suomen Ladun Metsämörri-pedagogiikkaa. Jokaisen lapsiryhmän matka metsään alkaa tutuin toistuvien rutiinien päiväkodilta. Lapsilla on matkassaan eväät. Ruokailu metsässä on rentouttava ja aina odotettu tapahtuma.

Luonnossa oleminen tukee vahvasti lapsen ympäristösuhdetta ja se vahvistaa elämyksellistä, kokemuksellista ja emotionaalista suhdetta luontoon. Myönteisen ympäristösuhteen kehittymisen edellytyksenä on, että lapsi kokee ympäristön turvalliseksi ja kiinnostavaksi tutkimus- ja leikkipaikaksi. Metsässä aikuisten johdolla tutkitaan ja havainnoidaan. Metsä tarjoaa luontaisesti paljon välineistöä havainnointiin ja tutkimuksiin ja rauhaa, joiden yhdistelmää lapset usein valjastavat mielikuvituksensa käyttöön keksien mitä erilaisimpia leikkejä yhdessä.

Lasten ympäristösuhdetta vaalitaan jokaviikkoisessa yhdessäolossa päiväkodillakin. Lähin tutkimusympäristömme on oma tutuksi tullut pihamme. Päiväkodissamme on ekotuki-henkilö joka vastuualueensa kautta seuraa aktiivisesti kestävä kehityksen kaupunkitasoista työskentelyä. Hänen johdolla osallistumme kaupunkitasoihin työskentelyihin ja ekoteko-kilpailuihin. Niiden kautta saamme hyvän tilaisuuden kehittää yksikötasoisia varhaiskasvatustyötämme yhdessä lastenkin kanssa.

5.7 Esiopetuksen järjestäminen

Esiopetus Ilvespuiston päiväkodissa perustuu esiopetuksesta annettuun lainsäädäntöön, opetushallituksen antamiin esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin (2010) ja Vantaan varhaiskasvatussuunnitelmaan (2012). Maksuton esiopetus on tarkoitettu kaikille kuusivuotiaille ja sitä järjestetään neljä tuntia päivässä. Erikseen määriteltävän valmistavan opetuksen lapsen esiopetus on kestoaltaan tunnin pidempi. Ilvespuistossa toteutettavan esiopetuksen alkamis- ja loppumisaika vaihtelee hieman vuosittain.

Perheillä on halutessaan mahdollisuus jatkaa lapsensa päivää maksuttoman esiopetuksen lisäksi maksullisella täydentävällä päivähoidolla. Esiopetusta järjestettäessä huomioidaan toimintojen organisoinnissa lapset, jotka ovat vain esiopetuksessa ja lapset, joilla on myös täydentävää päivähoitoa. Lapsella on esiopetuksessa lain mukaan oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää kasvun ja oppimisen tukea.

5.7.1 Esiopetuksen tavoitteet ja sisältöalueet

Esiopetuksessa opettelemme moninaisia valmiuksia tulevaa koulutaivalta varten: Ryhmässä työskentelyä, toisten huomioimista, keskittymistä, toimintaohjeiden kuuntelua ja niiden mukaan toimimista sekä itsensä ilmaisemista. Näitä valmiuksia harjoittelemme kaikissa arjen tilanteissa sekä pienryhmätoiminnassa. Erityistä huomiota kiinnitetään lapsen omaan osallisuuteen osana omaa ja yhteistä työskentelyä. Esiopetuksessamme oppiminen on aktiivinen, lapsen aiempaan tietoon ja oppimiskokemuksiin pohjautuva prosessi. Lapsi rakentaa aikaisemmin omaksumiensa käsitysten ja uuden tiedon pohjalta uudet käsityksensä. Vuorovaikutustilanteissa lapset oppivat yhdessä toisten kanssa ja toisiltaan antamalla virikkeitä toistensa ajattelun ja mielikuvituksen kehittämiseen.

Painotamme leikin merkitystä oppimisprosessissa. Leikki innostaa ja tuo iloa lapsen oppimiseen. Leikkiessään ja toimiessaan itsekseen sekä toisten lasten kanssa lapsi syventää oppimaansa sekä löytää uusia kiinnostuksen kohteita. Leikin avulla lapsi tulee tietoiseksi omasta oppimisestaan ja oppii toimimaan erilaisissa tilanteissa. Minäkuva vahvistuu ja lapsi uskalttaa yhdessä muiden kanssa kokea ja opetella uusia asioita. Aarrelaivamme turvallisessa ja lasta kunnioittavassa ilmapiirissä lapsen uteliaisuus, aktiivisuus ja motivaatio oppimiseen heräävät. Oppimisympäristössä on keskeistä kasvattajan ja lapsen välinen sekä lasten keskinäinen vuorovaikutus, monipuoliset toimintatavat ja oppimistehtävät.

Esiopetuksemme pohjautuu opetuksen eheyttämiseen. Esiopetuksessa ei siis ole oppiaineita vaan sisältöalueita, jotka liittyvät lapsen elämänpiiriin: kieli- ja vuorovaikutus, matematiikka, etiikka ja katsomus, ympäristö- ja luonnontieto, terveys, fyysinen ja motorinen kehitys sekä taide ja kulttuuri. Nämä ovat kukin erikseen ohessa kuvattuna. Kaikki sisältöalueet ovat aktiivisesti läsnä esiopetuksen toiminnassa. Lapsille merkitykselliset asiat huomioidaan ottamalla heidät mukaan käsiteltävien teemojen suunnitteluun. Kokemusten ja tietojen käsittely vuorovaikutuksessa kasvattajien ja lasten välillä on oppimisen keskeinen osa.

Kieli- ja Vuorovaikutus

Kieli on ajattelun ja ilmaisun väline. Esiopetuksessa tuemme kielen avulla lapsen ajattelun, sosiaalisuuden, tunteiden ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Tämä vahvistaa hänen tunne-elämäänsä, luovuuttaan ja itsetuntoaan. Rohkaisemme ja ohjaamme lasta ottamaan aktiivisen roolin oman kielensä monipuolisena käyttäjänä. Lapsi totuttautuu esiopetuksessa kertomaan ja keskustelemaan omista tunteistaan, toiveistaan, mielipiteistään ja ajatuksistaan sekä ilmaisemaan suullisesti havaintojaan ja päätelmiään. Ryhmän jäsenenä hän myös oppii kuuntelemaan toisia, osallistumaan keskusteluun ja odottamaan omaa vuoroaan.

Esiopetuksessa luemme ja kerromme lapselle satuja, kertomuksia, tietotekstejä, runoja ja loruja. Lapsi saa aineksia ajatteluunsa ja hänen kykynsä ymmärtää omaa ja toisten elämää vahvistuu. Hän alkaa ymmärtää lukemisen merkitystä. Esiopetuksessa luomme pohjaa luku- ja kirjoitustaidon oppimiselle. Alkavan luku- ja kirjoitustaidon perustana on, että lapsi on kuullut ja hän on itse tullut kuulluksi.

Tavoitteenamme on herättää ja lisätä lapsen mielenkiintoa suullisen ja kirjoitetun kielen havainnointiin ja tutkimiseen. Kielellisen tietoisuuden kehittymistä tuemme kielellä leikkien, loruillen ja riimitellen sekä tutustuen monipuolisesti kirjoitettuun kieleen. Lapsi saa tätä kautta kokemuksia siitä, että puhuttu kieli voidaan muuttaa kirjoitetuksi ja kirjoitettu kieli puheeksi sekä aikuisten antaman mallin että omien kirjoittamis- ja lukemisyritysten avulla.

Matematiikka

Esiopetuksessa luomme ja vahvistamme pohjaa matematiikan oppimiselle. Ohjaamme lasta kiinnittämään huomiota luonnollisissa arkipäivän tilanteissa ilmeneviin matemaattisiin ilmiöihin. Oppimistilanteissa lapsella on aktiivinen rooli. Pääosin leikkien, tarinoiden, laulujen, liikunnan, pienten työtehtävien, keskusteluhetkien ja pelien avulla johdattelu sekä runsas havainnollisuus ovat luonnollisia tapoja avartaa lapsen käsitystä matematiikasta.

Tuemme lapsen myönteistä suhtautumista matematiikkaa kohtaan. Lapsen tulisi kokea matematiikan oppiminen mielenkiintoiseksi ja haastavaksi toiminnaksi, joka on merkityksellistä ja mielekästä. Matematiikan oppiminen edellyttää käsitteiden ymmärtämistä. Lapsen tulee saada monipuolisia kokemuksia käsitteen eri ilmenemismuodoista. Kannustamme lasta on kertomaan, mitä hän ajattelee tai miten hän ajatteli. Kasvattajan tehtävänä on rakentaa oppimisympäristö, joka tukee ja edistää jokaisen lapsen yksilöllistä matemaattisen ajattelun kehittymistä.

Etiikka ja katsomus

Esiopetukseemme sisältyy eettistä kasvatusta ja kulttuurista katsomuskasvatusta. Esiopetukseemme sisältyy myös uskontokasvatusta ja sille vaihtoehtoisia elämäkatsomustietokasvatusta. Huoltajan valinnan mukaan lapsi osallistuu tällöin joko järjestettyyn uskontokasvatukseen, elämäkatsomustietokasvatukseen tai muuhun opetukseen. Esiopetuksessa eettinen kasvatusta sisältyy kaikkeen toimintaan ja on koko ryhmälle yhteistä. Eettinen kasvatusta lähtee lapsen itsetunnon kehittymisestä ja laajentuu lasten välisiin sosiaalisiin taitoihin. Kulttuurisen katsomuskasvatuksen tavoitteena on katsomuksellisen ajattelun kehittyminen. Tähän liittyy mm. lapsen kuulluksi tuleminen katsomuksellisissa elämänskysymyksissä.

Uskontokasvatuksen tavoitteena on mahdollisuus kohdata uskontoon liittyviä asioita ja tutustua uskonnollisiin juhliin sekä siihen, miten ja miksi niitä vietetään. Tavoitteena on myös antaa mahdollisuus tutustua oman uskonnon keskeisiin sisältöihin. Elämäkatsomustietokasvatuksen tavoitteena on kehittää valmiuksia kohdata vakaumusellisia kysymyksiä. Opetuksessa käsittelemme suvaitsevaisuutta ja kohtuullisuutta, oikeudenmukaisuutta ja reilutta, rohkeutta ja omaa identiteettiä sekä hyvántahtoisuutta ja huolenpitoa.

Ympäristö- ja luonnontieto

Esiopetuksessa tavoitteenamme ympäristö- ja luonnontiedossa on, että lapsi oppii ymmärtämään ja arvioida luonnonvaraista ja rakennettua ympäristöään, erilaisia ihmisiä ja kulttuureja sekä tuntemaan oman toimintansa vaikutuksen lähiympäristöönsä. Lapsi oppii huomioimaan luonnon monimuotoisuutta ja ympäristön viihtyisyyttä sekä toimimaan ympäristöä säästävällä tavalla. Myönteisen ympäristösuhteen kehittymisen yhtenä edellytyksenä on, että lapsi kokee elinympäristönsä myös turvalliseksi ja kiinnostavaksi tutkimus- ja leikkipaikaksi. Esiopetuksessa teemme retkiä ja liikumme lähiympäristössä laajasti.

Terveys

Esiopetuksessa edistämme lapsen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä sekä kasvua ja kehitystä. Autamme lasta tiedostamaan itsensä suhteessa muihin ja ympäristöön antamalla myönteisiä kokemuksia ja osallistumisen mahdollisuuksia. Luonnollisissa arkipäivän tilanteissa edistämme lapsen valmiuksia ymmärtää ja ottaa vastuuta omasta terveydestään ja turvallisuudestaan. Ohjaamme lasta liikkumaan turvallisesti lähiympäristössä.

Ohjaamme lasta myös huolehtimaan terveydestään ja päivittäisestä henkilökohtaisesta hygieniastaan. Tuemme lapsen terveellisiä ruokatottumuksia ja ohjaamme lasta hyvin ruokailutapoihin. Toiminnalla ja tapakasvatuksella ohjaamme lasta myönteisiin ihmissuhteisiin ja tunne-elämän terveyteen. Tuemme lapsen kasvua ja kehitystä huolehtimalla työn, levon ja virkistymisen välisestä tasapainosta.

Fyysinen ja motorinen kehitys

Päivittäinen monipuolinen liikunta on välttämätöntä lapsen tasapainoiselle kasvu- ja kehitykselle ja terveydelle. Liikkumisen ja leikin avulla harjaannutamme lapsen fyysistä ja motorista kuntoa, liikehallintaa ja motorisia perustaitoja. Lapsen hienomotoriikka, kädentaidot sekä käden ja silmän yhteistyö kehittyvät arkipäivän toi-

minnoissa. Ohjatun liikunnan lisäksi annamme lapselle mahdollisuuksia omaehtoiseen liikunnalliseen toimintaan ja leikkiin. Tuemme lasta toimimaan omatoimisesti, aloitteellisesti ja yhteistoiminnallisesti ryhmässä sekä rohkeasti kaikissa liikuntatilanteissa. Ohjaamme lasta ymmärtämään liikunnan merkityksen ihmisen hyvinvoinnille ja terveydelle.

Taide ja kulttuuri

Esiopetuksessa musiikki- ja taidekokemukset ovat merkittävä osa lapsen emotionaalista, taidollista ja tiedollista kehitystä. Kuvia tekemällä, valmistamalla esineitä käsin, musisoimalla, draamaharjoituksilla, tanssimalla ja liikkumalla lapsen luovuus, mielikuvitus ja itseilmaisu harjaantuvat. Järjestämme lapselle mahdollisuuksia taidekokemuksiin ja -nautintoihin ja niistä keskustelemiseen. Leikin sekä tutkivan ja kokeilevan taiteellisen toiminnan avulla lapsi etsii tietoa itsestään ja ympäröivän maailman ilmiöistä. Ohjaamme lasta pitkäjänteiseen taiteelliseen työskentelyyn ja arvostamaan omaa ja muiden työtä.

Tarjoamme lapselle tilaisuuden tutustua viestintävälineisiin ja harjoitella niiden käyttöä. Lapsen kanssa tarkastellaan kuvia ja keskustellaan niiden merkityssisällöistä ja kuvailmaisusta. Tuemme lapsen kulttuurisen identiteetin vahvistumista ja hänen ymmärrystään omasta kulttuuriperinnöstään ja kulttuurien monimuotoisuudesta. Ohjaamme lasta arvostamaan ja vaalimaan luonnon ja rakennetun ympäristön sekä esineiden esteettisiä ja kulttuurisia arvoja.

Arviointi esiopetuksessa

Arviointi esiopetuksessa perustuu esiopetuksen yleisten ja lapsen omien tavoitteiden toteutumiseen. Laadimme syksyllä lapselle vanhempien kanssa esiopetuksen oppimissuunnitelman, johon kirjataan tavoitteet esiopetusvuodelle. Lapsen itsearviointi on osa esiopetuksen oppimissuunnitelmaa. Se perustuu esiopetukselta kouluun tiedonsiirtoprosessissa käytössä olevan havainnointilomakkeen sisältöihin. Lapsen kanssa käydään keskustelua esiopetuksessa harjoiteltavista asioista ja ohjataan lasta arvioimaan omia taitojaan.

Esiopetuksessa arviointi on myös jatkuva prosessi. Lapsen esiopetussuunnitelmaa täydennämme yhteistyössä vanhempien kanssa hoito- ja kasvatuskeskustelun yhteydessä. Tiedot lapsesta siirtyvät vanhempien kirjallisella luvalla lapsen mukana kouluun, turvaten hänelle parhaat edellytykset kasvaa ja oppia. Arvioinnin tukena käytämme myös lapsen omaa kasvun kansiota. Ryhmän kasvattajat arvioivat lapsiryhmän toimintaa ja omaa työskentelyään aktiivisesti tiimipalaverissaan. Arvioinnin jatkuvuus on toiminnan kehittämisen kannalta tärkeää. Esiopetusvuoden päätteeksi lapselle annetaan osallistumistodistus.

Esiopetuksen ja koulun välinen yhteistyö

Teemme yhteistyötä lähikoulumme Leppäkorven koulun kanssa. Tapaamme koulun opettajia säännöllisesti kaksi kertaa toimintakauden aikana yhteistyöpalavereissa. Näihin osallistuvat koulun rehtori ja luokanopettajat sekä päiväkotimme esiopetusta antavat lastentarhanopettajat ja johtaja. Palavereissa suunnitellamme ja sovimme toimintavuoden aikana tehtävästä yhteistyöstä. Päiväkotimme esiopetusryhmille nimetään vuosittain yhteistyöluokat, joiden kanssa teemme tiivistä yhteistyötä vuoden aikana. Siirtyminen esikoulusta alakouluun on kirjattu erikseen toimintaohjelmaamme, jonka mukaan toimimme.

5.7.2 Oppilashuolto

Oppilashuolto on lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Oppilashuollolla edistetään välittämisen, huolenpidon ja myönteisen vuorovaikutuksen toimintakulttuuria ja varmistetaan kaikille lapsille tasavertainen kasvamisen ja oppimisen mahdollisuus. Oppilashuollon tavoitteena on luoda terve ja turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö sekä lapsen kehityksen ja oppimisen esteiden varhainen tunnistaminen ja niihin puuttuminen. Oppilashuoltotyö perustuu luottamukselliseen ja vastuulliseen yhteistyöhön lapsen, huoltajien ja Ilvespuiston päiväkodin henkilökunnan kesken.

Ilvespuiston päiväkodin oppilashuoltoryhmän muodostavat päiväkodin johtaja, esiopettajat, erityislastentarhanopettaja, alueen kiertävä erityislastentarhanopettaja ja neuvolan terveydenhoitajat. Oppilashuoltoryhmä kokoontuu ainakin kaksi kertaa toimintavuoden aikana. Keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat myös lasta tutkivat tahot ja tulevan koulun oppilashuoltoryhmän jäsenet.

Oppilashuoltoryhmän tehtävänä on syksyllä esiopetuksen alkaessa tutustua jokaisen lapsen tilanteeseen ja tarvittaessa olla yhteistyössä lasta aiemmin hoitaneisiin tai tutkineisiin tahoihin. Esiopetusvuoden aikana huolehditaan lapsen tuen tarpeesta. Kevätkaudella yhteistyötä koulun kanssa tiivistetään. Oppilashuoltoryhmässä on aktiivisessa tarkastelussa myös toimenpiteet ja niiden vaikuttavuus lasten kiusaamisenehkäisyssä ja hyvinvoinnin varmistamisessa. Oppilashuoltoa toteutetaan yhdessä lapsen perheen kanssa. Lapsen vanhemmilla on oikeus halutessaan osallistua oppilashuoltoryhmään heidän lastaan koskevien asioiden tiimoilta.

5.7.3 Valmistava opetus

6-vuotiaiden esiopetusikäisen maahanmuuttajalapsen tai lapsen, jonka suomenkielen taito ei ole riittävä esiopetus integroidaan päivittäin päiväkodin esiopetukseen valmistavana opetuksena. Integroinnilla edistetään kotoutumista, kielen kehittymistä ja opittavien asioiden sisältöjen omaksumista. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle.

Lapsen valmistavan opetuksen sijoittumisesta sovitaan yhteistyössä kieli- ja kulttuurikoordinaattorin kanssa. Valmistavan opetuksen lapsikohtaisista järjestelyistä sovitaan lapsen valmistavan opetuksen oppimissuunnitelmassa. Suunnitelma sisältää kotoutumissuunnitelman sekä liitteinä Suomi toisena kielenä – oppimissuunnitelman ja seurantalomakkeen. Lapsen huoltajat osallistuvat sen laatimiseen ja arviointiin. Käytämme tulkkipalveluja tarvittaessa.

6 Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi

Varhaiskasvatuksen toimintayksikön henkilöstö muodostaa moniammatillisen kasvattajayhteisön. Yksikkötyön kokonaisuutta johtaa päiväkodin johtaja. Vantaalaisen mallin mukaisesti hallinnollisen päiväkodin johtajan työtehtävä on johtaa toimintayksikkönsä henkilöstöä, osaamista, pedagogiikkaa, taloutta ja kumppanuuksia. Vantaalla hyödynnämme parijohtajuusmallia, jonka myötä Ilvespuiston johtamistyötä tukee Leppäkorven päiväkodin johtaja. Toimintayksikköjohtamista tukee lisäksi toimintayksikön varajohtaja. Ilvespuiston päiväkodin henkilöstö rakentuu päiväkodin johtajan lisäksi lapsiryhmäkohtaisista kasvattajatiimeistä, joissa kussakin pääsääntöisesti työskentelee lastentarhanopettaja ja kaksi lastenhoitajaa.

Kasvattajatiimien valitsema edustaja osallistuu viikoittaiseen talon palaveriin, jossa käsitellään yhteisiä ajankohtaisia asioita ja kuulumisia lapsiryhmistä. Tiimin edustaja huolehtii talon palaverista hyvällä tiedonkululla asioiden siirtymisen takaisin lapsiryhmätasolle. Kuukausittain kokoontuvat sekä talon johtoryhmä huolehti- maan työmme kokonaisuuden toteutumisen linjauksista että lastentarhanopettajista koostuva pedagoginen tiimi keskustelemaan ja sopimaan kasvatuksellisista asioista. Lasten palaveri kokoontuu joka toinen kuukausi tai tarvittaessa useammin keskustelemaan ajankohtaisista lasten asioista.

Ilvespuiston päiväkodin yhteiset ja toimivat rakenteet luovat yksikkötyöhön selkeyttä ja mahdollistavat yhteisten tavoitteiden luomisen. Rakenteissa ammatillisesti tärkeä tieto kulkee ja moni ammatilliset näkökulmat tulevat huomioituksi. Kaikki kasvattajat pääsevät vaikuttamaan yhteisten asioiden äärellä työskentelyyn.

Arvioimme yksikkötasoisia työtämme säännöllisesti, vähintään puolivuositain tarkemmin. Jatkuvan arvioinnin kohteitamme ovat erityisesti lapsiryhmätyön onnistuminen, hyvinvointityön edistyminen ja varhaiskasvatussuunnitelman toteutuminen.

Työyhteisömme järjestää syys- ja kevätkaudella työiltoja, joissa käsitellään ajankohtaisten varhaiskasvatusasioiden lisäksi isompia yhteisöllisen työn kehittämisen osa-alueita ja vahvistetaan yhteistä työtapaamme. Kerran vuodessa meillä on koko päivän kestävä kehittämisspäivä, jonka sisältö nimensä mukaisesti tähtää työn kehittämiseen. Tärkeä osa työn kehittämistä ja arviointia on myös syksyisin toteutettavat tiimin ja keväisin toteutettavat henkilökohtaiset kehityskeskustelut, jotka käydään esimiehen kanssa.

7 Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö

7.1 Yhteistyötahot ja kumppanuudet

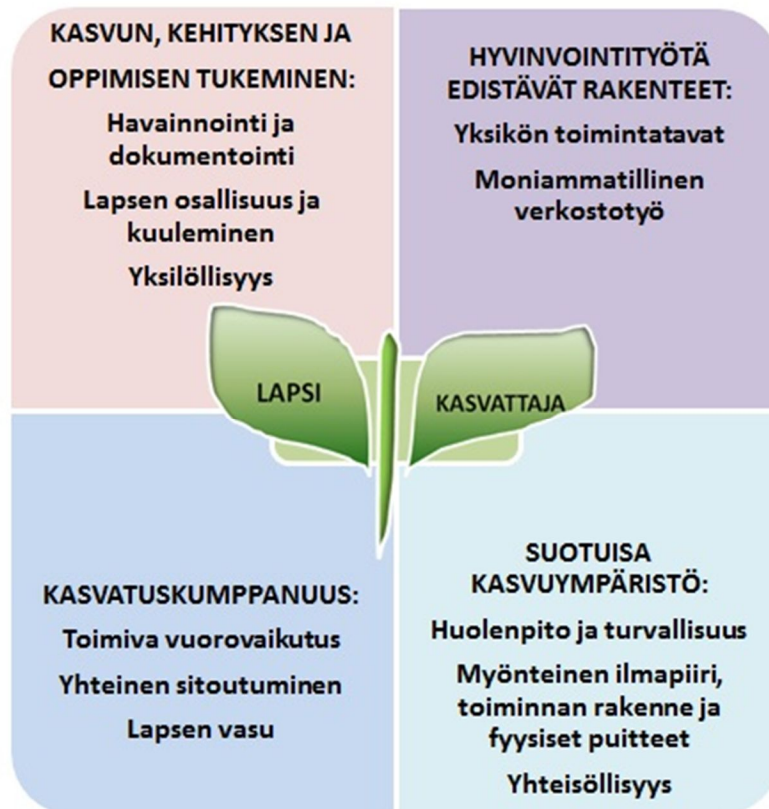
Lähin ja tärkein yhteistyökumppanimme on konsultoiva erityislastentarhanopettaja (KELTO). Hän ohjaa ja tukee kasvattajia lapsen kasvun ja oppimisen tukeen liittyvissä asioissa sekä tuen tarpeen havainnoinnissa ja arvioinnissa. Hän käy säännöllisesti päiväkodissa ja kasvattajatiimin lisäksi hän tekee yhteistyötä perheen kanssa. Varhaiskasvatuksen kiel- ja kulttuurikoordinaattori (KIEKU) ohjaa ja tukee kasvattajia, kun ryhmässä on monikielisiä - ja kulttuuritaustaisia lapsia. Hän vierailee tarvittaessa päiväkodissa ja kasvattajatiimin lisäksi hän tekee myös yhteistyötä perheiden kanssa. Hän on mukana valmistelemassa tarvittaessa 6-vuotiaan lapsen valmistavaa opetusta.

Teemme säännöllistä yhteistyötä esi- ja alkuopetuksessa Leppäkorven koulun ja tarvittaessa myös muiden alueen alakoulujen kanssa. Vuositain sovimme Leppäkorven koulun kanssa yhteistyöluokat. Neuvola on mukana esiopetuksen oppilashuollon järjestämisessä sekä HYVE-yhteistyössä neljävuotiaiden lasten osalta. Lisäksi yhteistyökumppaneitamme ovat perheneuvola, lasta tutkivat ja hoitavat terapiatahot sekä lastensuojelu.

Alan työntekijöitä kouluttavat oppilaitokset ovat myös yhteistyökumppaneitamme. Toimimme opiskelijoiden harjoittelupaikkana. Meillä käy myös työelämään tutustujia TET -jaksoilla perusopetuksesta. Teemme säännöllistä yhteistyötä Korson seurakunnan kanssa. Liikunta- ja kulttuuripalvelut ja kirjasto tarjoavat oman ohjelmansa puitteissa mahdollisuuksia osallistua heidän erilaisiin toimintoihin ja tapahtumiin. Tilapalvelut Vantti huolehtii päivähoidon siivous- ja ateriapalveluista sekä kiinteistön huollosta. Yhteistyökumppaneiksemme lasketaan hyvinkin myös satunnaiset vierailijat, jotka omilla esityksillään tai arkea rikastuttavilla vierailuillaan ilahduttavat lapsia ja kasvattajia tarjoamalla omaa osaamistaan käyttöömmme.

7.2 Hyvinvointityö

Varhaiskasvatuksessa hyvinvointityö muodostuu kasvatuskumppanuudesta, turvallisesta, kasvu- ja oppimiseen suotuisasta kasvuympäristöstä, lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisesta sekä hyvinvointityötä tukevasta yhteistyöstä. Hyvinvointityö on sekä yhteisöllistä että yksilöllistä. Hyvinvointityön tavoitteena on koko yhteisön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin turvaaminen. Ennaltaehkäisevä työote korostuu. Hyvinvointityötä ohjaavat luottamuksellisuus, lapsen ja hänen huoltajiensa kunnioittaminen sekä tietojensaantia ja sallasapitoa koskevat säädökset.

Päiväkodissamme hyvinvoinnin keskiössä on jokaisen kasvattajan teot. Suhteessa lapsiin ja toisiin kasvattajiin hän huolehtii hyvästä, tasa-arvoisesta ja kunnioittavasta vuorovaikutuksesta ja vastuullisesta työkäytäytymisestä. Hyvinvointityöhön kuuluu myös kiusaamisen ehkäisy ja turvallisesta ympäristöstä huolehtiminen. Hyvinvointityö on osana palaverirakenteitamme sekä yksikkö- että tiimitasolla. Työyhteisömmme keskuudessa järjestämme myös säännöllisesti hyvinvoinnin teemalla yhteisöllisiä hetkiä, jotka koetusti lisäävät hyvinvoinnin lisäksi yhteisöllisyyttämme. Hyvinvointityössä meillä on apuna ja tukena asiantuntijoita yhteistyöverkostostamme.

7.3 Kiusaamisenehkäisysuunnitelma

Päivittäisessä päiväkotitoiminnassamme vaalimme lasten fyysisen, henkisen ja psyykkisen koskemattomuuden kunnioittamista. Jokaisella lapsella on oikeus ehdottomaan koskemattomuuteen. Me järjestämme päivittäinen varhaiskasvatustyömme pedagogisesti minimoiden kiusaamistilanteiden synnyn. Satsaamme kiusaamistilanteiden ennaltaehkäisyyn ja kiusaamistilanteita esiintyessä oikeisiin toimintatapoihin niiden hoidossa. Ilvespuistossa tärkeänä näemme kolmen nollan mukaisen toimintatavan tavoitteen: nolla tapaturmaa, nolla epäasiallista kohtelua ja nolla väkivalta- ja uhkatilannetta.

Jokainen päiväkodin kasvattaja puuttuu kiusaamistilanteisiin aktiivisesti. Kiusaamistilanteet käsitellään rakentavasti ja välittömästi ja asiasta informoidaan myös lasten vanhempia – tiedotamme myös nollatoleranssistamme. Ilvespuistossa rakennamme arkemme läsnäololle, joten kasvattajat tietävät mitä lapset tekevät. Rohkaisemme lapsia kertomaan myös itse näkemistään kiusaamistilanteista, näin luomme ilmiön ympärille keskustelua ja vahvistamme turvallisuuden tunnetta silloin kun sitä uhataan. Tarvittaessa kiusaamistilanteista käydään myös palavereja vanhempien kanssa. Tällöin yhteisen sopimisen ja seurannan kautta varmistetaan asioiden edistyminen.

Lapsia opetetaan hyvään käytökseen ja vastuuntuntoon arkipäivän tilanteissa. Vastuuntuntoon kuuluu muiden huomioon ottaminen ja toisten puolustaminen ja auttaminen. Korostamme varhaiskasvatustyössämme erilaisuuden hyväksymistä. Yhteiset tapahtumat ja juhlat kasvattavat lapsia yhteisvastuullisuuteen ja luovat päiväkodille myönteistä me-henkeä. Uusien toimintamallien ideoiminen ja kehittäminen kiusaamisen ehkäisemiseksi on myös ensiarvoisen tärkeää ennaltaehkäisyä. Kiusaamista emme salli emmekä suvaitse missään muodossa. Suhtaudumme asiaan aina vakavuudella ja näemme eettisesti tärkeänä, että Ilvespuistossa kasvavat lapset myös sisäistävät tämän. Vaalimme kultaista sääntöä: kohtele muita niin kuin toivot itseäsi kohdeltavan.

7.4 Varhaiskasvatuksen viestintä

Ilvespuiston päiväkodissa toteutamme varhaiskasvatustyötämme avoimessa ilmapiirissä. Päiväkotiimme voi lastemme vanhemmat, isovanhemmat tai muut lapselle tärkeät ihmiset tulla vapaasti mukaan päivittäiseen lapsiryhmätyöhön osallistumaan. Tähän haluamme teitä myös rohkaista – näitä yhteisiä hetkiä lapsen päiväkodissa he muistelevat varmasti ilolla päiväkotitapaaleen jo loputtuakin. Tämän varhaiskasvatussuunnitelman välityksellä saadun yksikkötasaisen kuvauksen lisäksi Vantaan kaupungin varhaiskasvatukseen voi tutustua esimerkiksi kaupungin verkkosivujen kautta.

Kaupunkitasoiseen verkkosivustoon on koottu runsaasti materiaalia ja informaatiota Vantaalaisen varhaiskasvatustyön toteuttamisesta. Sivustolta löydät myös lomakkeita sähköiseen asiointiin ja linkit toimintayksiköjen omille verkkosivuille.

Vantaa

Sivistystoimi, varhaiskasvatus
Ilvespuiston varhaiskasvatuksen toimintayksikkö
Ilvespuiston päiväkoti
Ilvestie 2, 01450 Vantaa
Puh: 09-839 32171